

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-09-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Įamžintas garsių išeivių
atminimas – 4 psl.

Lietuvė Amerikoje – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vilniuje baigėsi ES užsienio reikalų ministrų susitikimas

Dėmesys Rytų kaimynystei ir Sirijai

Vilniuje rugsėjo 6–7 dienomis vykusiame neformaliame Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrų susitikime (Gymnich) diskutuota apie pasirengimą gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai gynybos klausimais bei ES Rytų partnerystės ir Pietų kaimynystės politikos aktualijas.

Susitikimui pirmininkavo ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pažymėjo, kad diskusija Rytų partnerystės klausimu labai svarbi įgyvendinant ministrų sutarimą reguliariai aptarti pažangą šioje srityje.

„Šalys narės reiškia solidariumą su Rytų partnerystės programos šalimis, pasirinkusiomis Europos kelią, ir tvirtą paramą joms. Rusijos spaudimas Ukrainai ir kitoms Rytų partnerėms stiprės, todėl svarbu, kad klausimas išliktų ES darbotvarkėje. Turime galvoti,

JAV valstybės sekretorius J. Kerry Vilniuje susitiko su ES užsienio politikos vadove C. Ashton.
EPA-ELTA nuotr.

kaip galėtume padėti šioms šalims atremti tokio pobūdžio spaudimą”, – sakė L. Linkevičius.

Jis kolegoms taip pat pristatė

pasirengimą lapkričio 28–29 dienomis Vilniuje vyksiančiam ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimui. – 6 psl.

Gintaras Rinkevičius diriguoja Pasaulio taikos orkestrui Lincoln Center

Šį vakarą, rugsėjo 10 d., maestro Gintaro Rinkevičiaus batuta palaimins Pasaulio taikos orkestro (World Peace Orchestra – WPO) debiutą New York Lincoln Center. Vienam žymiausių Lietuvos dirigentų G. Rinkevičiui koncertas JAV bus dvigubas debiutas. Dirigentas pirmą kartą pasirodys šiaurės Atlanto – apie 3,000 vietų turinčioje „Avery Fisher Hall” salėje, kuri yra New Yorko filharmonijos simfoninio orkestro namai. Be to, maestro taps pasaulinio kolektyvo, subūrusio jaunos talentus net iš daugiau nei 60 šalių, krikštąėviu. Vakaro vedėjas – garsusis aktorius Kevin Spacey.

Orkestro koncertas „Avery Fisher Hall” bus pirmasis viešas kolektyvo pasirodymas. Lietuvių dirigentas repetavo New Yorke tik savaitę – nuo rugsėjo 3-iosios. Prieš tai Pasaulio taikos orkestro muzikantai dirbo su G. Rinkevičiaus asistentais. „Akivaizdu, kad šis projektas turi politinį atspalvį. Tačiau jo dalyviai yra talentingi, kruopščiai atrinkti profesionalai. Orkestrantų sąrašas – apie 150 pavardžių, tarp jų ir trys – lietuviškos”, – sako G. Rinkevičius. Pasak dirigento, tikėtina, kad šį orkestrą išgirs ir Lietuvos muzikos mėgėjai.

Pasaulio taikos problema yra vidinė, o ne išorinė problema. – E. Keyserling

REDAKTORĖS ŽODIS

Kitaip gyventi gyvenimas per trumpas

RAMUNĖ LAPAS

Praejęs šeštadienis man priminė vaikystę – ne-skubrias, netgi tingias ir be jokio šešėlio paskutines atostogų dienas prieš naujųjų mokslo metų pradžią praleidžiamas Palangoje. Rytas galbūt prasidėdavo kelione į turgų, po to būtinai reikėdavo „patikrinti“ jūrą – ar didelės bangos, o vakare – tradicinis koncertas Gintaro muziejaus terasoje. Tik čia – Čikaga, ne Palanga, o ir laikmetis kitas, tad tie idiliški nieko neveikimo paveikslėliai šiek tiek kitokie. Sieja juos gal tik tas palaimingas atsipalaidavimas ir nerūpestingumas, gyvenimas šią akimirką.

Pasiėmusi šiaudinę pintinę žygiavau į ūkininkų turgų (beje, pirmąkart šį sezoną, bet nieko, galvojau, atsigriebsiu – jie vyksta iki spalio pabaigos). Jis – gal kokie septyni kvartalai nuo namų. Visas Oak Parkas alsavo ramuma ir taika. Gretimame kvartale kaimynai, užtvėrę gatvę dėl „block party“, draugiškai šnekučiuodamiesi gėrė rytinę kavą. Aplink lakstė šunys ir vaikai, keli jauni vyrai gatvėje bandė naują žaidimą. Visi sutikti praeiviai sveikinosi, nors mes nebuvome pažįstami.

Turgus (nebuvo jame dvejus, o gal ir trejus metus) – toks pats šurmulingas ir jaukus. Groja country muzikos ansamblukas; prie staliukų kavą gurkšnojantys apylinkių gyventojai dažnai jiems pritaria. Parapijos savanoriai (turgus vyksta bažnyčios kieme) pardavinėja pačių virtas, šiltas ir gar-

džias spurgas (donuts), prie kurių (ačiū Dievui, kaip ir seniau), nusidriekusi ilga eilė. Jaunos šeimos su kūdikiais vežimėliuose ir savo mylimais keturkojais – tipiškas vaizdelis.

Vasaros pabaiga, tad vaisių ir daržovių – netrūksta. Kas pasikeitė nuo mano paskutinio apsilankymo, tai kainos – per tuos 2 ar 3 metus jos žymiai išaugo. Štai čia skirtumas tarp mano vaikystės pasaulio ir dabartinio – akivaizdus. Ką mes valgėdavome tuomet, kai „nieko nebuvo“, tai yra tupėdami kur nors prie ežero toli nuo civilizacijos centrų („Maxima“ iki mažų miestelių tuomet dar nebuvo atėjusi). Miške prisigrybėdavome, prisiuogaudavome, pas kaimiečius prisikasdavome bulvių, gaudavome, pieno, lašinių – karališki pietūs „iš nieko“! Čia norint atkurti tokį malonumą kainuoja kaip brangiausiame restorane: svaras bulvių – 2 dol., svaras voveraičių – 40 dol., dėžutė mėlynų ar aviečių – 7 dol.

Vakarinė programa – Ravinia parke, kuriame, kaip visada – jauku ir saugu tarp tokių savų, nors ir visiškai nepažįstamų žmonių. Vienas iš paskutiniųjų šio sezono koncertų – garsaus amerikiečių kompozitoriaus John Adams dviejų veiksmų oratorija „The Gospel According to the Other Mary“. Rimtas ir gilus kūrinys (vidurvakarių premjera), kurį atliko Čikagos filharmonijos orkestras, Los Angeles choras ir šeši solistai. Libreto autorius, ži-

nomas režisierius Peter Sellers, su J. Adams bendradarbiaujantis jau ne pirmą kartą, į vieningą pasakojimą supina biblinius tekstus ir įvairių amžių poeziją (daugiausia moterų), apjungdamas laikmečius ir sukurdamas per amžius nenutrūkstančio veiksmo iliuziją. Ir žiauri praeitis, ir neteisinga dabartis yra ta terpė, kurioje gyvena Marija – biblinė Marija Magdalena ir kita Marija, kartu su seserimi Marta prižiūrinti bedarbių, benamių ir nuskriaustųjų prieglauda, kurioje Kristus yra dažnas svečias...

Šis kūrinys grąžina mane į šių dienų realijas. Grąžina nerimą, grąžina mintis apie žmogaus gyvybės trapumą. Gyvename stabilioje visuomenėje taikos metais, bet Sirijos krizės akivaizdoje aiškiai suvoki, kokia plonytė linija skiria gyvenimą ir mirtį. Tai, kas toli ir atrodo kaip vizija tuoj pat gali virsti realybe. Ir atvirkščiai – mūsų realybė lengvai gali tapti tik malonių sapnu...

Ir tuomet ypatingai nenori išileisti į savo gyvenimą pykčio, pavydo, intrigų – visų tų labiausiai žmogų ardančių aistrų. Norisi gyventi darnoje – taip, kaip kažkada siūlė mano mėgiamas poetas Bulatas Okudžava: džiaugiantis vienas kitu, sakant komplimentus, išaukštinant ir paremiant vienas kitą, suprantant iš pusės žodžio, nes kitaip gyventi gyvenimas per trumpas.

Mirė režisierius Arūnas Žebriūnas

Netekome didžio kino meistro, nacionalinės premijos laureato, režisieriaus Arūno Žebriūno. Didžiąją gyvenimo dalį skyręs kinui, A. Žebriūnas išgarsėjo kaip menininkas, sugebėjęs sovietmečiu išvengti griežtos cenzūros rankos ir gvildenęs žmogui artimas temas.

Pastarąsias dvi savaites režisierius gulėjo ligoninėje. A. Žebriūnui buvo diagnozuotas vėžys.

Režisierius yra žinomas kaip filmų „Gražuolė“, „Paskutinė atostogų diena“, miuziklo „Velnio nuotaka“ kūrėjas.

Režisierius lietuvių kine pasirodė 6-ajame dešimtmetyje. Prieš daugiau nei 50 metų Dailės institute baigęs architektūrą, įsidarbino kino studijoje dailininku filme – „Julius Janonis“. Kaip kino režisierius debiutavo 60-aisiais filmu „Paskutinis sūvis“.

A. Žebriūnas vienintelis lietuvių režisierius sukūręs tiek daug filmų vaikams ir apie vaikus. Juose daug filosofinių apmąstymų apie gėrio ir blogio vertę, svajones. Pasak kino kritikų, A. Žebriūnas mokėjo ir

kūrė šviesų ir poetišką kiną.

Už filmą „Paskutinė atostogų diena“ A. Žebriūnas pelnė tris garbingus prizus: „Sidabrinės bures“ Lokarno kino festivalyje (1965), premiją VI Baltijo, Baltarusijos ir Moldavijos kino festivalyje, kuris vyko Taline, ir pir-

masis iš Lietuvos režisierių – Didįjį prizą Kanų jaunimo filmų festivalyje (1966). Filmas „Gražuolė“ ir jo pagrindinė herojė apdovanoti IV sąjunginiame kino festivalyje Minske (1970), o „Naktibalda“ (1973) – diplomu už kūrybinius ieškojimus VII sąjunginiame kino festivalyje Baku (1974). Tais pačiais 1974 metais sukurta ir garsioji „Velnio nuotaka“, apdovanota IX sąjunginiame kino festivalyje Frunzėje. O „Riešutų duona“ (1977) įvertinta prizu už režisūrinio meistriškumo savitumą XI sąjunginiame kino festivalyje Jerevane (1978).

2011 m. režisierius Arūnas Žebriūnas apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija.

LRT info

Arūnas Žebriūnas.

Andriaus Ufarto nuotr.

„DRAUGĄ“ galite užsisakyti ir internete

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Vladimiras Žirinovskis – ir vėl vienas iš populiariausių politikų. Bent jau Rytų Europoje. Jo pavardė mirgėte mirga ir didelius tiražus, ir mažą skaitytojų būrį turinčiuose leidiniuose. Tiek rusų, tiek anglų, tiek lietuvių, latvių ir estų kalbomis.

Nieko keisto: šis Rusijos Dūmos narys pareiškė, esą Kremlius turėtų okupuoti Baltijos valstybes, jei Vakarai smogs Sirijai ignoruodami Rusijos protestus. Skandalingojo V. Žirinovskio logika – lengvai išlukštenama. Jei Amerikai galima ignoruoja Rusijos raginimus nepulti Damasko, kodėl Rusija turėtų paisyti Briuselio perspėjimų nepulti Vilniaus, Rygos ir Talino?

Svarbu atkreipti dėmesį į aplinkybę, jog liberalų demokratų partijos vadovas pratrūko grasinti Baltijos šalims po to, kai Latvijos Prezidentas Andris Berzinis neva pareiškė, jog oficialioji Ryga pasiruošusi padėti Jungtinėms Valstijoms ir kitoms NATO šalims „sunaikinti valstybines Sirijos Prezidento Bashar al Assad pajėgas”.

Beje, grasindamas, jog Baltijos valstybės bus arba okupuotos, arba nušluotos nuo žemės paviršiaus, nenusipėjamas V. Žirinovskis naudojo paniekinančius ir užgaulius epitetus. Pavyzdžiui, Baltijos valstybių vadovus vadino „idiotais”, „kiauksinčiais pudeliais”.

Bet įdomiausia, kad Latvijos Prezidento spaudos atstovai tvirtina, jog Prezidentas A. Berzinis niekad taip nesakė, kaip interpretuoja V. Žirinovskis. Latvijos prezidentūros spaudos sekretorė Liga Krapanė pabrėžė, jog Latvijos vadovas po susitikimo su JAV Prezidentu Barack Obama pasakė: cheminio ginklo panaudojimas prieš civilius gyventojus yra karo nusikaltimas, tokie veiksmai negali likti tarptautinės visuomenės nepastebėti, kal tieji privalo sulaukti pelnyto atpildo.

Skirtumai tarp to, ką tvirtina Latvijos valdžios atstovai ir kaip interpretuoja V. Žirinovskis, – akivaizdūs. Rusijos politikas grubiai iškraipė Latvijos Prezidento žodžius, kad būtų kuo patogiau priekaištauti, grasinti, įžeidinėti ir šmeižti.

O V. Žirinovskis – talentingas demagogas. Kaip jis iškalbingai reiškia teritorines pretenzijas? Turėtų jis valios ir galios, tai nuo Lietuvos atplėštų Vilnių ir Klaipėdą, iš Estijos atimtų Narvą ir Kochtlą – Jarvę, Latvija prarastų Rygą ir Jakobpilsą...

Oficialioji Ryga teisingai pasielgė reikalau-dama, jog Maskva viešai atsiribotų nuo V. Žirinovskio grasinimų. Juolab kad skandalingasis V. Žirinovskis duodamas interviu rusiškiems leidiniams reikalavo, jog Kremlius su Baltijos valstybėmis nutrauktų net ir prekybinius santykius.

Suprantama ir NATO reakcija. NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen, viešėdamas Vilniuje, Lietuvos parlamento rūmuose išdėstė aiškią poziciją: „Būtų labai lengva tokius pareiškimus atmesti kaip absurdiškus, bet aš manau, kad juos reikėtų vertinti labai rimtai, kadangi jie absoliučiai nepriimtini”.

Vilniuje NATO aljanso vadovas taip pat pabrėžė, jog Rusijos valdžia privalėtų nedviprasmiškai atsiriboti nuo V. Žirinovskio pareiškimų.

Bet ar Kremlius atsiribos, kiek nuoširdumo bus tuose atsiribojimuose? Ar mes žinome, kokius žaidimus iš tikrųjų žaidžia skandalingasis V. Žirinovskis? Siekia asmeninio populiarumo? Gal gi per daug primityvu manyti, girdi, V. Žirinovskis tokio pobūdžio grasinimais svaidsi tik tuomet, kai jam šauna į galvą. Prieš pradėdamas ką nors užgaulioti jis greičiausiai su kažkuo konsultuojasi. Koks politinių jėgų, su kuriomis jis derina savo žodžius, pavadinimas?

Žinoma, V. Žirinovskio žodiniai grūmojimai naudingi Rusijos vadovybei, nes verčia, Rusijos manymu, Vakarus rimčiau įsiklausyti į Kremliaus interesus. Vaizdžiai tariant, pašūkavo V. Žirinovskis, ir NATO jau atsargiau dėlioja savo žingsnius, labiau įsiklauso į Vladimiro Putino poziciją... Juk šimtaprocentinių garantijų, esą Rusija tikrai nepuls Baltijos valstybių, – niekas duoti negali. Tad V. Žirinovskio grasinimus galima traktuoti kaip šaltą dušą, skiriamą neva karštomis Vakarų vadovų galvoms atvėsinti. Juolab kad po tokių grasinimų Rusijai lengva įvertinti Vakarų reakciją – vis dar aštri ar jau nusilpusi, vos pastebima?

Bet jei manome, jog V. Žirinovskio išsišokimai naudingi Kremliui, turime akivaizdų paradoksą. Šio politiko įžūlūs grasinimai dėl karinių smūgių, teritorinių pretenzijų ir nutrauktų ekonominių ry-

Kodėl turėtume dėkoti Vladimirui Žirinovskiui...

GINTARAS VISOCKAS

šių greičiausiai naudingi ir mums, Baltijos valstybėms. Pažėręs daug melo ir įžeidžių epitetų, skandalingasis V. Žirinovskis norom nenorom atkreipia visų dėmesį į dilemą, ar Baltijos valstybės, net ir priklausydamos Aljansui, turi šimtaprocentines saugumo garantijas.

Taigi V. Žirinovskio šūkalojimai verčia mus pažvelgti į mūsų pačių silpnąsias puses, kurias tiek NATO vadovybė, įskaitant ir Lietuvą, linkusi kuo rečiau prisiminti. Štai pats paprasčiausias klausimas: kokios NATO valstybės gynybos reikmėms jau senokai neskiria būtinų 2-jų proc. nuo BVP?

Į Vilnių atvykęs NATO generalinis sekretorius apgailestavo, jog užtektinai daug Aljanso valstybių nekreipti dėmesio į reikalavimą skirti iš savo biudžeto bent jau du procentus lėšų karinėms reikmėms. O tai reiškia, jog NATO nėra toks vieningas ir stiprus, koks galėtų ir turėtų būti. Pasaulyje užtektinai kraujuojančių, liepsnojančių, rusenančių grėsmių, kurios iš lokaliųjų karų gali išsiplėsti į rimtesnius karinius susirėmimus. Bet keliolika NATO valstybių metų metais nekreipia dėmesio į vieną iš pagrindinių Aljanso solidarumo principų – karinei gynybai skirti būtiną minimumą.

Kas tai – jei ne NATO interesų išdavystė? Deja, viena iš įžūliausiai drausmės nesilaikančių valstybių yra Lietuva. Ar pastebėjote, kad V. Žirinovskio grasinimai nušluoti nuo žemės paviršiaus Baltijos valstybes „keistai sutampa” arba „keistai nesutampa” su metų metais besitęsiančia Lietuvos valdžios politika neskirti gynybos reikmėms būtinų procentų. Jei ne V. Žirinovskio pareiškimai, į šią dilemą greičiausiai taip ir nebūtume atkreipę dėmesio: mūsų tyko pavojai, kad būsime sutrinti į miltus, bet mes užsispyrę savo gynybos reikmėms skiriame du sykius mažiau, nei to reikalauja NATO statutas.

Vienoje televizijos laidoje Krašto apsaugos ministerijos (KAM) ministras Juozas Olekas tvirtino, jog lėšos gynybos reikmėms artimiausiu metu bus šiek tiek padidintos. Bet įvardinus konkrečius skaičius tapo aišku, kad padidinimas – mikroskopinis. Lietuva artimiausius kelerius metus savo kariuomenei net ir po padidinimo skirs... du kartus ma-

žiau lėšų nei privalomas minimumas.

Tad jei ne V. Žirinovskio grasinimai, metų metus besitęsiantis ginčas, kiek procentų būtina skirti gynybos reikmėms, ir vėl būtų subtiliai pamirštas. Jei ne V. Žirinovskio absurdiški svarstymai, mes ir vėl būtume pamiršę diskusijas dėl noro turėti šimtaprocentines saugumo garantijas. V. Žirinovskis tarsi išryškina mūsų dvilypumą: arba mes nebijome Rusijos, arba mums nuspėjauti į mūsų pačių saugumą.

Beje, pirmasis šiais metais Baltijos valstybėms grasinti pradėjo ne V. Žirinovskis. Apie būtinybę okupuoti Lietuvą, Latviją ir Estiją pirmasis prabilo Michailas Aleksandrovas. M. Aleksandrovas – Nepriklausomų valstybių sandraugos šalių instituto Pabaltijo skyriaus (vis dar tokį Kremlius išlaiko) vedėjas, politologijos daktaras.

Šių metų rugpjūčio 26-ąją būtent jis savo asmeniniame bloge prabilo apie Rusijos atsakomąjį žingsnį – Baltijos valstybių okupaciją, jei Vakarai atakuotų Siriją.

Štai tik viena citata iš jo pareiškimo: „Anksčiau siūliau, kad tuo atveju, jei NATO puls Siriją, mums reikia įvesti pajėgas į Užkaukazę. Tačiau dabar situacija pasikeitė, Rusija turi spausti ten, kur turi aišką strateginį pranašumą, t. y. Baltijos valstybėse”.

Įsiminė ir toks M. Aleksandrovo pastebėjimas: „Manau, kad Rusijos pajėgos į Baltijos valstybes būtų įvestos su minimaliais nuostoliais, o galbūt ir visai be nuostolių”.

Tokie M. Aleksandrovo ar V. Žirinovskio pareiškimai skamba drastiškai, ypač šiuo metu, kai Lietuva pirmininkauja Europos Sąjungai. Klaiku net įsivaizduoti: į Vilnių suvažiuoja ES Prezidentai, premjerai, parlamentų pirmininkai ir tuo pačiu į Vilniaus gatves įvažiuoja rusų tankai...

Tačiau kartais pravartu analizuoti net pačius niūriausius scenarijus. Kad neprarastume budrumo, nes pastarieji keleri metai byloja, jog budrumo galbūt stokojame visi – tiek mes, lietuviai, tiek mūsų sąjungininkai Washingtone ar Briuselyje.

Nori taikos – ruoškis karui. Ši per amžius išgludinta taisyklė tebegalioja. Todėl ir sakau: provokaciniai pareiškimai apie galimą Baltijos valstybių okupaciją mums reikalingi, nes verčia analizuoti ne vien geriausius, bet ir blogiausius variantus. Nebūtų M. Aleksandrovo ir V. Žirinovskio, reikėtų ieškoti, kas iš Rusijos politikų galėtų imtis šios misijos.

Daug sykių geriau turėti atvirą nei užsimaskavusį priešą.

Dauguma amerikiečių nepritaria smūgiams Sirijai

Amerikos visuomenė griežtai nepritaria JAV karinei intervencijai Sirijoje, nors dauguma ir mano, kad Prezidento Bashar al Assad režimas dujomis nuodijo savo paties žmones, rodo rugsėjo 9 d. paskelbti apklausos rezultatai.

59 proc. iš 1,022 apklaustų suaugusių amerikiečių sakė, kad Kongresas neturėtų priimti rezoliucijos, kuria būtų duotas leidimas net ir ribotiems kariniams veiksams prieš Siriją, parodė „CNN/ORC International” apklausa.

Daugiau kaip 70 proc. respondentų sakė, kad jokiais tokiais smūgiais nebūtų pasiekti reikšmingi JAV tikslai ir nebūtų pasitarnauja JAV nacionaliniams interesams.

Net jeigu Kongresas duotų leidimą kariniams veiksams prieš Siriją, 55 proc. amerikiečių vis tiek nepritarė smūgiams iš oro į Sirijos kariškių taikinius. Be Kongreso pritarimo nepritariančiųjų tokiems smūgiams būtų 71 procentas.

Apklausa buvo atlikta prasidedant savaitei, kuri bus labai svarbi Prezidentui Barack Obama, siekiančiam įtikinti Amerikos visuomenę bei entuziazmo nerodančius Kongreso narius.

Atskira, „USA Today” atlikta įstatymų leidėjų apklausa parodė, kad B. Obama Kapiitolijoje laukia sunki užduotis.

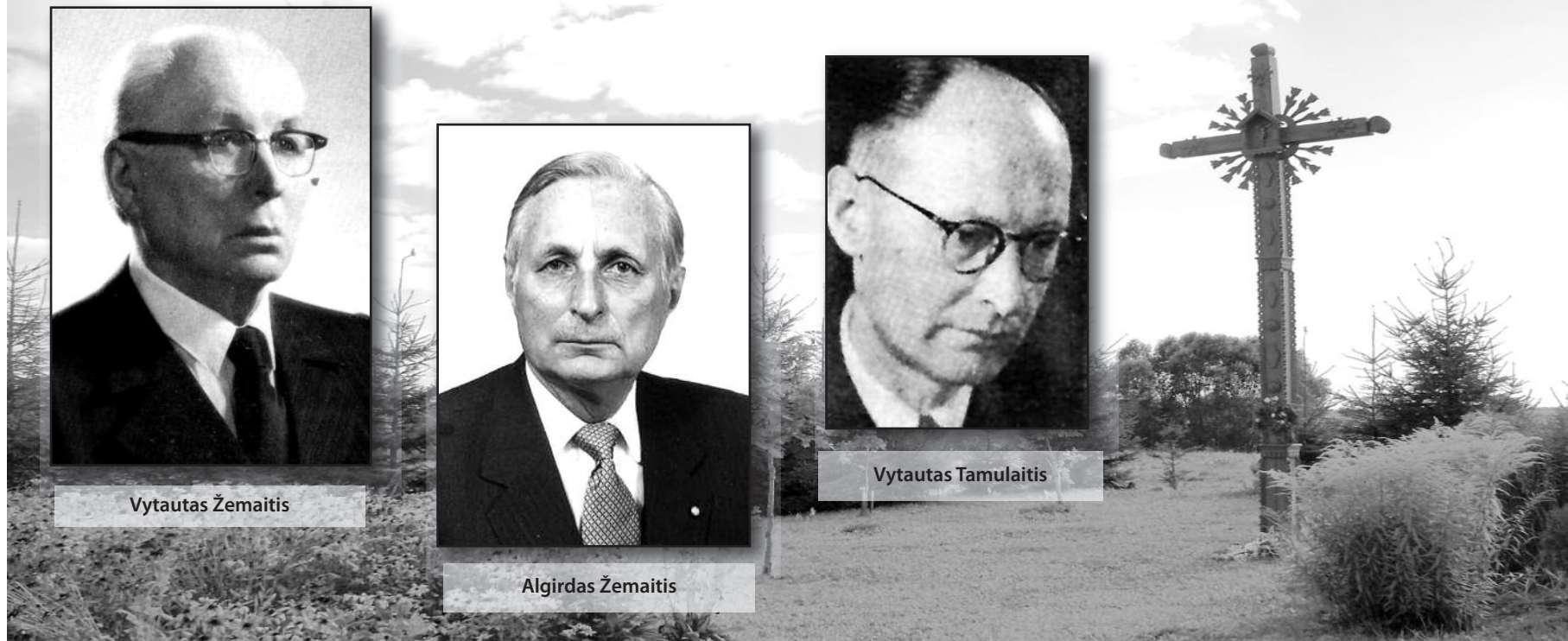
Tik labai nedaug iš 533 JAV Kongreso narių – 22 senatoriai ir 22 Atstovų Rūmų nariai – sakė, kad parems karinės jėgos panaudojimą prieš B.al Assad režimą.

Bendrai 19 senatorių ir 130 Atstovų Rūmų narių sakė, kad nepritars rezoliucijai dėl karinių veiksmų autorizavimo.

Tačiau dauguma abiejų rūmų narių sakė, kad dar yra neapsisprendę.

„The Washington Post” surinkti duomenys rodo, kad 25 senatoriai pritaria minimai rezoliucijai, 17 nepritaria, 10 linksta pasakyti „ne”, o 50 yra neapsisprendę. Atstovų Rūmuose 25 nariai pritaria, 111 nepritaria, 116 linksta pareikšti „ne”, o 181 yra neapsisprendę.

Gimtinėse įamžintas garsių išeivių atminimas

Žemaičių giminės kryžius Andriškiuose įamžino beveik 200 šios giminės atstovų.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vasarai baigiantis, Vilkaviškio ir Šakių rajonuose įamžintas dviejų garsių kraštiečių atminimas. Vienas jų – Lietuvos miškininkas, etnologas, visuomenės veikėjas Vincas Žemaitis (1896–1983), likimo iš Lietuvos nublokštas į Jungtines Amerikos Valstijas, kitas – žinomas žurnalistas, redaktorius, vaikų rašytojas Vytautas Tamulaitis (1913–1993), nuo 1948 metų gyvenęs ir prieš dvidešimt metų miręs Kanadoje.

Andriškių kaime prie pat Žaliosios gimęs V. Žemaitis, baigęs vietos pradžios mokyklą (nuo 2001 metų ši mokykla turi V. Žemaičio vardą) lankė Marijampolės gimnaziją, vėliau studijavo veterinariją Charkovo veterinarijos institute. 1925 m. jis baigė Drezdeno aukštąją miškų mokyklą diplomuoto miškų inžinieriaus laipsniu ir tapo pirmuoju lietuviu, baigusiu aukštąjį miškininkystės mokslą Vakaruose.

Nuo 1926 m. V. Žemaitis dirbo įvairių vietų miškų urėdu bei urėdijų inspektoriumi. 1944 m. jis pasitraukė į Vokietiją, o 1949 m. atvyko į Bostoną, vėliau apsigyveno Čikagoje. V. Žemaičio nuopelnai Lietuvos miškininkystei – labai dideli. Jis steigė vaismedžių, dekoratyvinių medžių bei krūmų medelynus, labai suintensyvino miškų ūkį – vietoj plynų kirtimų įvedė rinkinius kirtimus, savo iniciatyva pradėjo ugdyti jaunuolynus.

V. Žemaitis du kartus buvo išrinktas Lietuvos miškininkų sąjungos pirmininku 1931–1935 metais, dalyvavo 1949 m. ją atkuriant išeivijoje (pirmininku buvo 1952–1983 metais). Garsus miškininkas daug bendradarbiavo spaudoje – „Lietuvos ūkyje“, „Mūsų giriose“, „Girios aide“, „Drauge“, „Naujienose“ ir kitur. Jis buvo Amerikos „Lietuvių enciklopedijos“ nuolatinis bendradarbis; išeivijos lietuvių miškininkų vardyno „Girios aidas“ iniciatorius.

Nepriklausomoje Lietuvoje Vincas Žemaitis buvo apdovanotas Gedimino III laipsnio ordinu. Jo gimtinės vietoje Andriškių kaime 1999 metais buvo pašventintas paminklinis akmuo, sodyba įrašyta į LR kultūros vertybių registrą.

Šios sodybos vietoje šalia minėto akmens neseniai pastatytas ir pašventintas Žemaičių giminės kryžius. Iš gražiam Širvintos slėnyje kažkada buvusios sodybos kilo ir po pasaulį pasklido plati Žemaičių giminė – skaičiuojama, kad ji siekia apie 200 žmonių.

Naująjį kryžių išdrožė kryždirbys Albinas Alkevičius, o ažuolą padovanojo Kazlų Rūdos mokyklai miškų urėdija. Šis kryžius iškilo V. Žemaičio sūnaus, Amerikoje gyvenančio kunigo Kęstučio Žemaičio iniciatyva.

Laiške kryžiaus pašventinimo iškilmų dalyviams kunigas rašė, kad tokiu būdu jis įamžina prieš 30 metų mirusį savo tėvą miškininką V. Žemaitį, o taip pat savo brolių, garsų Lietuvos diplomata Algirdą Žemaitį (1933–2011).

A. Žemaitis – diplomatas, Lietuvos Respublikos ambasadorius, ekonomistas, JAV lietuvių visuomenininkas, ateitininkas, pirmasis lietuvis, baigęs Oxford universitetą. 1952–1954 m. JAV kariuomenėje Korėjos karo metu jis buvo fronto linijų pulko štabo informacijos skyriaus vadovas. 1954–1956 m. A. Žemaitis studijavo ekonomiką ir tarptautinę teisę Bonos universitete Vokietijoje, 1956–1959 m. Didžiosios Britanijos Oxford universiteto Balliol katedroje tęsė ekonomikos, politinių mokslų ir filosofijos studijas, įgijo bakalauro ir magistro laipsnius.

1959–1966 m. jis dirbo ekonomistu privačiose bendrovėse Čikagoje, nuo 1966 iki 1968 metų buvo tarptautinės prekybos žinovu JAV Valstybės departamente Washingtone, o 1968–1992 m. A. Žemaitis – Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Romoje pareigūnas, atsakingas už žemės ūkio programas Egipte, Irane, Persijos įlankos

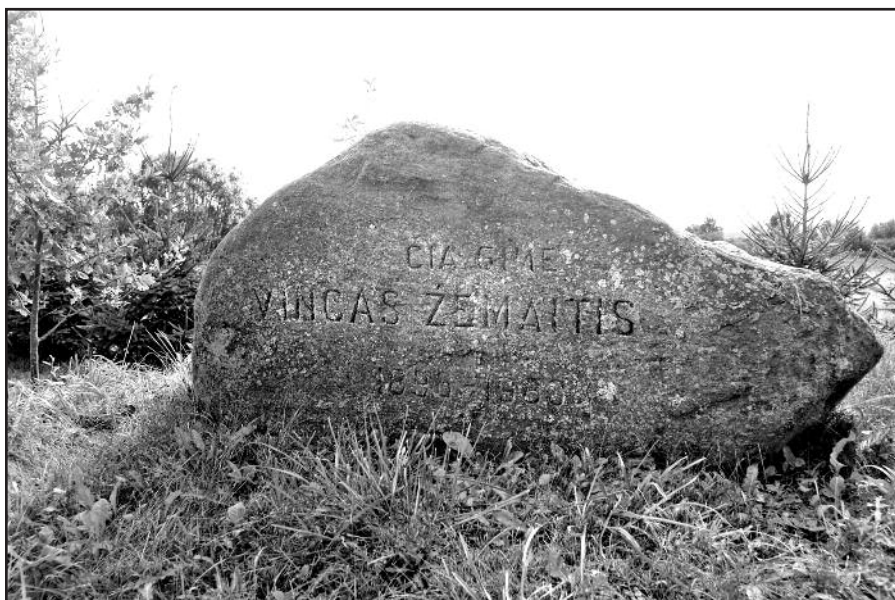
valstybėse, Sirijoje, Tailande, Tanzanijoje, Turkiijoje bei FAO misijų į kitas besivystančias valstybes vadovas.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, 1991–1994 m. jis buvo LR Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamojo Seimo) pirmininko atstovu prie Maltos riterių ordino Didžiojo Magistro. 1992 m. jam buvo suteiktas Lietuvos Respublikos Nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus rangas, iki 1999 metų jis buvo LR ambasadorius, misijos vadovas ir nuolatinis atstovas prie JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos Romoje, vėliau – ambasadorius, neetatinių konsultantas žemės ūkio klausimais Lietuvos Italijoje. Ambasadorius aktyviai veikė įvairiose lietuviškose organizacijose, jo nuopelnai Lietuvai – didžiuliai ir dar ne iki galo įvertinti.

Kai prieš kelerius metus kunigas K. Žemaitis buvo grįžęs į savo tėvo gimtinę, jis pasidžiaugė, kad tėvo atminimą puoselėja vietos žmonės ir V. Žemaičio mokyklos moksleiviai, o gimtinės vieta gražiai tvarkoma, čia supiltas kauburys, ant kurio stovi paminklinis akmuo, graži aikštelė apsodinta eglaitemis, ažuoliukais. Nuo šiol čia stovi ir išpūdingas kryžius, kurio pašventinimo iškilmėse rugpjūtį dalyvavo apie 50 Žemaičių giminės atstovų.

Zanavykų kraštas, Sutkiškiai Šakių rajone – žurnalisto, rašytojo Vytauto Tamulaičio gimtinė. Netoli nuo jos esančiuose Kriukuose, kurie įsikūrę prie pat Nemuno, rugpjūtį paminėtas šio garsaus kraštiečio šimtmetis ir atidarytas jo kūrinių motyvais sukurtas skulptūrų parkas. Jubiliejiniai V. Tamulaičio renginiai Šakiuose vyko visus metus.

1933 m. baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją, V. Tamulaitis įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Teisių fakultetą, 1935 m. baigė Kauno karo mokyklos aspirantų kursus. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, o nuo 1948 m. gyveno Kanadoje. Lietuvoje nuo 1937 m. jis redagavo žurnalą „Kariūnas“, 1942–1944 m. dirbo žurnalo „Žiburėlis“ redakcijoje.

Andriškių kaime paminklinis akmuo pastatytas dar 1999 metais.

„Vabalų kalnelis“ Kriukuose primins rašytoją V. Tamulaitį.

Bendradarbiavo leidiniuose „Vyturys“, „Saulutė“, „Šaltinėlis“, „Šaltinis“, „Atėities spinduliai“, „Ateitis“, „Pavasaris“, „Žvaigždutė“.

Minint vaikų ir jaunimo literatūros klasiku laikomo V. Tamulaičio 100-ąsias gimimo metines, Šakių viešoji biblioteka parengė projektą „Skulptūrų parkas – vaikų literatūros klasiko Vytauto Tamulaičio 100-mečiui“. Birželio mėnesio pradžioje visą savaitę vyko skulptorių pleneras, kurio metu tautodailininkai Andrius Bieliukas, Valdas Eimanavičius, Antanas Lastauskas, Juozas Videika, Adolfas Teresius plene drožė skulptūras pagal V. Tamulaičio kūrybą. Visos skulptūros dabar puošia Kriūkuose įrengtą skulptūrų parką „Vabalų kalnelis“.

Rugpjūtį atidarius šį parkelį šventė tęsėsi Kriūkų laisvalaikio centre, kur surengtas minėjimas. Kraštiečio literatūrologo Albino Vaičiūno iniciatyva „Versmės“ leidykla išleido knygą „Petriuko vėliava“.

Minint šią sukaktį, buvo surengtas

Tamulaitis nelengvomis sąlygomis daug rašė, darbavosi prie anksčiau sumanytų ar pradėtų kūrinių, ėmėsi naujų temų. Per beveik ketverius metus, gyvendamas daugiausia karo pabėgėliams skirtose stovyklose, Vokietijoje leistame vaikų žurnale „Saulutė“ jis išspausdino didelį pluoštą literatūrinių pasakų ir apsakymų, iš kurių sudarytas rinkinys „Sugrįžimas“, 1948 m. išleistas Tiubingene.

1948 m. jis persikėlė į Kanadą ir visam laikui apsistojo Toronte. Čia jam teko išgyventi naujakurio sunkumus, sąlygos kūrybai pradžioje buvo sunkios, rašytojas jautėsi vienišas, jam stigo kūrybinės aplinkos. „Gal būčiau ir toliau nuėjęs, jei ne karai ir emigracijos. Fizinis darbas Kanadoje ir tie ‘overtaimai’ daug ką surijo“, – guodėsi jis septyniasdešimt penktojo gimtadienio proga.

Iš išeivijoje sukurtų ir išleistų V. Tamulaičio knygų plačiausio atgarsio ir palankiausio įvertinimo susilaukė „Svirplio Muzikanto kelionės“ (1960).

„Vabalų kalnelis“

ir literatūrinis konkursas, kuriame dalyvavo 25 autoriai iš Sūduvos krašto. Komisija, kuriai vadovavo rašytoja, Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė laureate paskelbė Birutę Serapinavičienę iš Kazlų Rūdos, taip pat buvo apdovanoti ir keli diplomantai. Visų konkurso dalyvių kūryba buvo sudėta į knygėlę „Prie vaikystės upės“. Jubiliejinio renginio pabaigoje buvo parodyta Vilniaus „Teatriuko“ aktorių Dalios Mikoliūnaitės ir Žilvino Ramanausko meninė programa pagal V. Tamulaičio kūrybą.

Kaip lietuvių vaikų literatūros kūrėjas V. Tamulaitis iškilo ketvirtajame mūsų amžiaus dešimtmetyje. Jau savo pirmąją knygą, pasaka-apsaką „Skrudėlytės Greitutės nuotyčiai“ (1935), jis atsistojo šalia garsiausių Lietuvos rašytojų, išsiskirdamas tuo, kad rašė vien vaikams ir jaunimui.

Po „Skrudėlytės Greitutės nuotyčių“ Lietuvoje išėjo dar penkios knygos. Pasakos-apsakos „Kiškelio užrašai“ (1935) ir „Vieną kartą“ (1942) pelnė V. Tamulaičiui literatūrinės pasakos kūrėjo autoritetą. Reikšmingos lietuvių vaikų prozai buvo ir jo apsakos „Ateina pavasaris“ ir „Vytuko užrašai“ (1937), apsakymų rinkinys „Naktis ant Nemuno“ (1938).

1944 m. pasitraukęs į Vakarus, V.

Lemtingiausia knyga V. Tamulaičio kūrybos kelyje laikoma „Skrudėlytės Greitutės nuotyčiai“. Vos pasirodžiusi 1935 m., ji pelnė autoriui garbingą Raudonojo kryžiaus premiją ir vaikų rašytojo talento pripažinimą. „Eglutėje“ išspausdinus pataisytą pasakos-apsakos variantą, o 1965 m. išleidus anglų kalba, ji vėl susilaukė pasisekimo ir pelnė rašytojui paramą: jam buvo skirta premija „Vasaros pasakai“ (naujam „Auksinės pasakos“ variantui) parašyti.

Jungtinių Tautų organizacijai 1970-uosius metus paskelbus tarptautiniais vaikų metais, buvo surengtas vaikų literatūros konkursas. Jame dalyvavo ir V. Tamulaitis (į Vakarus išvykti ir dalyvauti tokiaame konkurse Lietuvos vaikų rašytojai tuo metu negalėjo). Parašęs apsakymą „Petriuko vėliava“ V. Tamulaitis pateko į geriausiųjų pasaulio vaikų rašytojų trisdešimtuką. Laureatų kūryba 1970 metais buvo išleista knygoje „Children Everywhere“.

Naujajame skulptūrų parkelyje „Vabalų kalnelis“ iš naujo atgimė V. Tamulaičio sukurti personažai, jau iš tolo pasitinkantys keliu per Kriūkus važiuojančius žmones. Tai gražus rašytojo atminimo įamžinimas, vainikavęs visus jo jubiliejinus metus.

Naujųjų mokslo metų šventė New Yorke Aleksandros Kazickienės lituanistinėje mokykloje

LR generaliniame konsulate New Yorke: V. Sarapinienė, V. Sarapinas ir dr. J. Kazickas. LR gen. konsulato New Yorke info ir nuotr.

Rugsėjo 7–8 d. savaitgalį daugelis JAV lituanistinių mokyklų pradėjo naujuosius mokslo metus. Long Island, NY įsikūrusios Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos bendruomenė savo aštuntuosius mokyklos gyvavimo metus pradėjo netradicinėje vietoje. Mokyklos direktorės Neilos Baumilienės iniciatyva, mokiniai, mokytojai, jų tėveliai, seneliai bei svečiai buvo pakviesti į parką, kuriame ir įvyko šios mokyklos naujųjų mokslo metų pradžios iškilmės. Į ją atvyko mokyklos įkūrėjas, šiais metais savo garbingą 95-metį paminėjęs lietuvių verslininkas, filantropas, ekonomikos mokslų daktaras Juozas Kazickas, lydimas vieno iš savo sūnų Mykolo Kazicko. Šventėje taip pat dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte, New Yorko valstijos Rytinio Long Island Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rasa Mitrulevičienė, Columbia University profesorius Rimas Vaičaitis bei daug kitų garbingų svečių. Savo ypatingai jautrioje ir prasmingoje kalboje dr. J. Kazickas kvietė JAV gyvenančius lietuvius saugoti ir puoselėti lietuviybę, dėkojo mokyklos pedagogams bei tėveliams už jų pastangas, mokant vaikus lietuvių kalbos ir skiepijant jiems meilę Tėvynei Lietuvai. „Lietuvaitės ir lietuvačiai man yra pats garbingiausias titulas pasaulyje. Saugokite ir puoselėkite jį, brangieji“, – sakė dr. J. Kazickas. Mykolas (Michael) Kazickas dėkojo mokyklos bendruomenei už taip gražiai saugomą ir puoselėjamą mamos Aleksandros, savo gyvenimą pašventusios lietuviybės puoselėjimui, atminimą. Generalinis konsulas V. Sarapinas linkėjo „kazickiukams“ niekada neprarasti noro mokytis bei siekti naujų žinių. „Kuo daugiau tų žinių savyje sukaupsite, tuo daugiau atnešite naudos savo Tėvynei Lietuvai. O jos, nesvarbu, kur begyventumėte – Long Island ar Palangoje, New Yorke ar Vilniuje, ar bet kurioje kitoje pasaulio vietoje – visados bus labai reikalingos“, – kalbėjo V. Sarapinas. Generalinis konsulas dėkojo mokytojams, tėveliams ir seneliams už jų kantrybę, rūpestį ir pastangas, siekiant vesti savo vaikus ir anūkus lietuvišku gyvenimo keliu. „O labiausiai dėkoju garbiai Kazickų šeimynai, kuri daugelį metų savo meile, išmintimi ir turtais dalijosi su lietuviais visame pasaulyje, ypatingai remdama lietuviškąjį švietimą“, – sakė jis. Praėjusiais metais, Kazickų fondas skyrė 120,000. JAV dolerių lituanistinių mokyklų JAV veiklai paremti, šią paramą numatoma tęsti ir ateityje.

Po oficialiosios mokslo metų atidarymo dalies vyko sportinės varžybos. Į keturias komandas pasiskirstę „kazickiukai“ (į jų gretas įsiliejo ir Vytė bei Valdemaras Sarapinai) varžėsi pačiose įvairiausiose rungtyse. Varžybų nugalėtojai bei kitos dalyvavusios komandos buvo pagerbtos įspūdingomis dovanomis, vėliau visi šventės dalyviai vaišinosi „suvežtiniais“ pietumis.

Vilniuje baigėsi ES užsienio reikalų ministrų susitikimas

Atkelta iš 1 psl.

Šeštadienį, rugsėjo 7-ąją, vykusioje sesijoje dalyvavo Vilniuje viešintis JAV valstybės sekretorius John Kerry, kuris pristatė Artimųjų Rytų taikos proceso eigą ir pabrėžė ES vaidmenį šiame procese.

Šioje sesijoje dalyvavo ir Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmar Brok.

Lietuvos užsienio reikalų ministras pabrėžė, kad cheminio ginklo panaudojimo Sirijoje atveju tarptautinė bendruomenė negali likti nuošalyje. Pirmiausia tai yra Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narių atsakomybė. Vis daugėjant įrodymų, kad cheminę ataką įvykdė Bashar al Assad režimas, L. Linkevičius pasmerkė cheminio ginklo panaudojimą ir pabrėžė, kad už tai atsakingi asmenys privalo atsakyti už savo veiksmus.

Diskusijoje apie ES bendrą saugumo ir gynybos politiką L. Linkevičius pabrėžė būtinybę tinkamai reaguoti į naujus saugumo, ypač kibernetinio ir energetinio, iššūkius bei koordinuoti ES veiksmus su tarptautiniais partneriais.

Lietuvos užsienio reikalų ministro L. Linkevičiaus ir JAV valstybės sekretoriaus J. Kerry spaudos konferencija Vilniuje. ELTA nuotr.

JAV - svarbiausia Lietuvos partnerė užtikrinant regiono saugumą

Dvišalius Lietuvos ir JAV santykius, Šiaurės ir Baltijos šalių regiono saugumo klausimus bei tarptautines aktualijas JAV Valstybės sekretorius John Kerry aptarė su Prezidente Dalia Grybauskaite.

„JAV buvo ir yra svarbiausia Lietuvos partnerė ir sąjungininkė užtikrinant regiono saugumą. Lietuvos ir Baltijos šalių kaimynystėje didėja kariuomenės ir ginkluotės skaičius, vykdomi intensyvūs kariniai mokymai. Todėl NATO pratybos ir realus buvimas regione yra ypač svarbūs. Viso Šiaurės ir Baltijos šalių regiono saugumas yra bendras Lietuvos ir JAV interesas“, – sakė Prezidentė.

Mūsų šalių bendradarbiavimas NATO, pasak Prezidentės, yra kaip niekada intensyvus. Jau šį rudens pagal NATO kolektyvinės gynybos sutartį vyks didelio masto pratybos „Steadfast Jazz“. Su JAV parama įsteigtas Branduolinio saugumo centras Medininkuose. JAV prisidėjo, kad Vilniuje atidarytas Energetinio saugumo centras būtų akredituotas kaip NATO kompetencijos centras.

Lietuvos vadovės susitikime su J. Kerry taip pat aptarti energetinio, kibernetinio saugumo klausimai, santykiai su Rytų partnerystės šalimis ir Rusija, ekonominis bendradarbiavimas ir Europos Sąjungos derybos su JAV dėl Transatlantinės prekybos sutarties.

JAV ir Lietuvos diplomatijos vadovai pabrėžė bendradarbiavimo svarbą

Vilniuje JAV valstybės sekretorius susitiko ir su Lietuvos užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi. Savo pareiškime šeštadienio popietę Užsienio reikalų ministerijoje J. Kerry teigė, kad Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas yra grįstas puikia dvasia. Stebėtina jis pavadino Lietuvos istoriją, priminė 1992-uosius metus, kuomet JAV pradėjo „dirbti su draugais čia“.

„Tai buvo stiprus persitvarkymas į demokratiją, laisvą ekonomiką. Ir Lietuvos kelionė į tai buvo gana žymi“, – kalbėjo svečias.

J. Kerry kalbėjo, kad dabar Lietuva yra NATO narė, pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai. Jis padėkojo Lietuvai už bendradarbiavimą energetinio, kibernetinio saugumo, klimato kaitos srityse, darbą plėtojant Rytų partnerystę.

JAV valstybės sekretorius priminė lietuvių karių misiją Afganistane. Pasak politiko, Lietuva buvo mažiausia šalis vadovavusi provincijos atkūrimo grupei.

Po susitikimų Vilniuje J. Kerry išskrido į Paryžių derėtis su prancūzų pareigūnais. Sekmadienį

J. Kerry Londone per spaudos konferenciją. EPA-ELTA nuotr.

Paryžiuje jis susitiko su Arabų Lygos vadovais, o tos pačios dienos vakarą Londone – su palestiniečių Prezidentu Mahmoud Abbas.

JAV vyriausybė tikslina J. Kerry teiginius dėl tariamo ultimatumo Sirijai

Jungtinės Valstijos pateikė Sirijai ultimatumą: Bashar al Assad režimas gali išvengti karinio smūgio, jei per savaitę tarptautinei bendruomenei perduos visus cheminius ginklus. Tai pareiškė JAV valstybės sekretorius John Kerry Londone spaudos konferencijoje su britų kolega Wiliam Hague. J. Kerry pabrėžė neabejojant, kad dėl cheminės atakos kaltas B. al Assad. „Mes žinome, iš kur atskriejo raketos ir kur jos nukrito“, – sakė jis. Režimas esą tada dar keturias dienas mėgino panaikinti atakos pėdsakus.

Atsakydamas į klausimą, ar B. al Assad dar gali išvengti JAV puolimo, J. Kerry teigė: „Neabejotinai. Jis galėtų artimiausią savaitę perduoti tarptautinei bendruomenei visus cheminius ginklus. Perduoti viską nedelsdamas“. Tačiau J. Kerry iš karto pridūrė netikintis, kad B. al Assad vykdytų ultimatumą.

Pirmadienį, rugpjūčio 9 d., JAV vyriausybė patikslino valstybės sekretoriaus teiginius, kad Sirija galėtų iš-

vengti amerikiečių karinės intervencijos, jei Bashar al Assad atiduotų savo cheminio ginklo atsargas.

„Valstybės sekretorius retoriškai kalbėjo apie tai, jog neįmanomas ir neįtikimas dalykas, kad B. al Assad galėtų perduoti cheminius ginklus, – pareiškė JAV valstybės departamentas. – Jis norėjo pasakyti, kad negalima pasitikėti, jog šis žiaurus diktatorius, kuris neatsakingai elgiasi su faktais, perduos cheminius ginklus. Priešingu atveju jis būtų seniai tai padaręs“.

Sirijos Prezidentas: JAV neturi įrodymų

Sirijos Prezidentas Bashar al Assad sakė JAV televizijai, kad nėra „jokių įrodymų“, jog jo vyriausybė panaudojo cheminį ginklą.

Interviu kanalui PBS B. al Assad taip pat sakė, kad jo sąjungininkės imtųsi atsakomųjų veiksmų, jei Vakarai surengtų atakas Sirijoje.

JAV kaltina Sirijos Prezidento B. al Assad pajėgas 1,429 žmonių nužudymu rugpjūčio 21 dieną panaudojant nervus paralyžiuojančias zarino dujas. B. al Assad vyriausybė dėl atakos kaltina sukilėlius. Prezidentas interviu sakė, kad JAV turėtų įrodyti, kad jis panaudojo cheminį ginklą, ir tvirtino to nedaręs. B. al Assad nepatvirtino, bet ir nepaneigė, kad jo vyriausybė turi cheminių ginklų.

Baltieji rūmai pripažino, kad nėra nepaneigiamų įrodymų, kad B. al Assad vyriausybė atsakinga už rugpjūčio 21 dienos ataką. JAV teigia, kad žvalgyba neveikia pagal teismo principus ir kad, remiantis turima informacija ir sveiku protu, galima daryti išvadas, kad atsakinga Sirijos vyriausybė.

Iš k.: JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah Ann McCarthy, JAV valstybės sekretorius John Kerry ir LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Gedimino Savickio ELTA nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Vilniuje atidarytas Bernardinų sodas

Bernardinų sodo atidarymas Vilniuje.

G. Savickio nuotr.

Vilnius (BNS) – Rugsėjo 8 d. Vilniuje atidarytas atnaujintas Bernardinų sodas, anksčiau vadintas Sereikiškių parku. Po ilgiau nei metus trukusio atnaujinimo parke atkurta autentiška XIX a. aplinka, kurios autorius buvo dailininkas Vladislovas Štrausas. Anksčiau ketinta parką atidaryti vasarą, bet šiuos planus teko pakeisti dėl netikėtų archeologinių radinių ir techninių problemų. Devynių hektarų teritoriją užimantis Bernardinų sodas yra pačiame Vilniaus senamiesčio branduolyje, šalia Neries ir Vilnios upių slėnių sankirtos, Gedimino pilies ir kalnų parko kalvyno papėdėje. Bernardinų sode per rekonstrukciją archeologų rasti XVI–XVII a. statiniai atskleidžia, kad Vilnius tuo metu buvo didesnis nei manyta iki šiol. Rastieji pastatymai kon-

servuoti ir užkasti. Nuo XV a. pabaigos iki Antrojo pasaulinio karo parkas buvo vadinamas Bernardinų sodu, vėliau – Sereikiškių parku. Bernardinų sode yra apie 130 naujų medžių, beveik 6,000 įvairių krūmų, apie 39,000 daugiamečių gėlių ir per 600 įvairių vienmečių gėlių. Jis yra suskirstytas į 5 atskiras teritorijas: Parko želdiniai, Botanikos sodo želdiniai, Alpinariumo ir tvenkinio želdiniai, Vienuolyno sodo želdiniai bei Rožyno želdiniai. Bernardinų sode pasodinta apie 300 įvairių rododendrų, per 900 lanksvų, beveik 300 forsitijų, per 100 erškėtrožių ir kitokių krūmų. Remiantis Bernardinų sodo sutvarkymo techniniu projektu, buvo siekta atkurti dar 1886–1888 m. suprojektuotą ir įrengtą pirmąjį Vilniaus viešąjį miesto sodą.

Šiluvoje – Didieji Šilinių atlaidai

Šiluva (ELTA) – Rugsėjo 7 d. Šiluvoje prasidėję didieji Šilinių atlaidai mini Švč. Mergelės Marijos gimimą, Tikėjimo metus, Žemaičių Krikšto 600-ųjų metų jubiliejų bei palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkosios kelionės Lietuvoje 20-metį. Vienintelis Lietuvą aplankęs popiežius Jonas Paulius II apaštališkosios kelionės metu prieš 20 metų Šiluvoje viešėjo rugsėjo 7-ąją. Todėl jis buvo paminėtas pirmąją atlaidų dieną. Sekmadienį už Krikštą ir tikėjimą Šiluvos aikštėje priešais Baziliką buvo dėkoma drauge su Lietuvos vyskupais švenčiant pagrindinę iškilmų Eucharistiją. Kaip ir kasmet, atlaiduose meldžiamasi už Policijos, Valstybės sienos apsaugos, Gelbėjimo tarnybų

darbuotojus, Lietuvos kariuomenę, kunigus, ligonius ir medikus; už tautiečius, kurie gyvena ne Lietuvoje, ir jų šeimas. Rugsėjo 14-ąją rengiama Šeimų ir jaunimo, mokyklų, kolegijų ir universitetų diena. Atlaidai baigsis rugsėjo 15-ąją. Paskutinę jų dieną skiriama malda už politikus, verslininkus, žemdirbius, kultūros, švietimo ir mokslo, žiniasklaidos darbuotojus, nevyriausybines organizacijas. Kauno arkivyskupo metropolito S. Tamkevičiaus paraginimu į Šiluvą kviečiama, kaip tikriems piligrimams, dalį kelio nueiti pėsčiomis: kelis kilometrus per Šiluvos šilą. Šiame piligrimų kelyje rugpjūčio 25-ąją buvo pašventintos Kryžiaus kelio koplytėlės.

Aptartas bendradarbiavimas su Luvro muziejumi

Vilnius (Alkas.lt) – Rugsėjo 6 d. kultūros ministras Šarūnas Birutis aptarė kultūrinio bendradarbiavimo galimybes su Louvro muziejaus prezidentu Jean-Luc Martinez, atvykusiu į Louvro muziejaus parodos „Antoine Watteau ir prancūzų graviūros menas“ atidarymą Vilniaus paveikslų galerijoje. Tai pirmoji Louvro paroda Vidurio ir Šiaurės Europos regione. Ryšys su vienu garsiausiu Europos muziejumi įrodo, kad Lietuva gali didžiuotis aukštu muziejininkystės ir visos kultūros lygiu. Su Louvro direktoriumi kalbėta apie kitąmet rengiamą Vilniuje gimusio vieno garsiausių prancūzų rašytojo Romain Gary gimimo šimtmečio minėjimą. Jo

renginiai galėtų vykti ir Louvro auditorijoje. Louvras yra didžiausias Prancūzijos muziejus bei daugiausiai lankytojų sulaukiantis muziejus pasaulyje. Jame rodoma beveik 35,000 eksponatų, pradedant priešistore ir baigiant XIX a. Lietuvos kultūros atšakę Prancūzijoje Rasa Balčikonytė sakė, kad visą parodą – per 90 darbų – Louvro muziejus paskolino nemokamai: „Kai buvo pradėta tartis 2010 m. dėl šios parodos, buvęs Louvro direktorius Henri Loyrette sakė tai darąs šviesiam Helene Baltrušaitis, menotyrininko Jurgio Baltrušaičio žmonos, atminimui. Jis buvo artimas Baltrušaičių šeimos bičiulis”.

Vienuolika G-20 šalių pasisakė už griežtą atsaką Sirijai

Sankt Peterburgas (BNS) – Vienuolika iš dvidešimties grupės G-20 šalių pasisakė už stiprų tarptautinį atsaką į cheminių ginklų ataką, kurią, pasak jų, akivaizdžiai įvykdė Sirijos režimas. Įkalčiai rodo, kad Sirijos vyriausybė yra atsakinga už šią ataką, – sakoma pareiškime, kurį palaikė minėtos 11 valstybių. Tarp B.

Obama palaikančių šalių yra Australija, Kanada, Prancūzija, Italija, Japonija, Pietų Korėja, Saudo Arabija, Ispanija, Turkija ir Jungtinė Karalystė. Šalys pasisakė už stiprų tarptautinį atsaką į šį sunkų nusižengimą pasaulio taisyklėms ir sąžinei, aiškų perspėjimą, kad tokio pobūdžio žiaurumai daugiau nebegali pasikartoti.

Dešimtys tūkstančių žmonių su popiežiumi meldėsi už taiką Sirijoje

Tikintieji meldžiasi Šv. Petro aikštėje.

EPA-ELTA nuotr.

Roma (ELTA) – Dešimtys tūkstančių žmonių šeštadienio vakarą kartu su popiežiumi Pranciškum meldėsi už taiką Sirijoje. Tikintieji šv. Petro aikštėje Romoje susirinko į keturias valandas trukusias šv. Mišias. Pontifikas šeštadienį paskelbė pasninko ir maldos už taiką Sirijoje ir visame pasaulyje diena. Praėjusiomis savaitėmis jis ne kartą pasisakė už dialogą ir susitaikymą pilietinio karo

niokojamoje šalyje ir griežtai atmetė karinį smūgį Damaskui. Popiežiaus raginimas melstis dėl taikos Sirijoje sulaukė didelio atgarsio. Maldoje dalyvavo ir nekrikščioniškų religijų atstovai – musulmonai bei žydai. Nuo sukilimo prieš Sirijos Prezidentą Bashar al Assad pradžios 2011 kovą jau žuvo apie 110,000 žmonių. 2 mln. sirų tapo pabėgėliais.

2020-ųjų olimpiadą rengs Tokijas

Buenos Aires (ELTA) – Teisė rengti 2020 m. vasaros olimpines žaidynes suteikta Japonijos sostinei Tokijui. Argentinos sostinėje Buenos Aires vykusioje 125-ojoje Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) sesijoje XXXII olimpiados žaidynių sostinę paskelbė kadenciją baigiantis šios organizacijos prezidentas Jacques Rogge. Tokijas, kuriame olimpinės žaidynės vyko 1964 m., antrajame balsavimo ture 60–36 įveikė didžiausią Turkijos

miestą Stambulą. Pirmajame balsavimo ture daugiausiai balsų gavo Tokijas (42), o Stambulas ir Madridas surinko vienodai balsų (po 26). Po papildomo balsavimo iš kovos buvo priverstas pasitraukti Madridas. Ispanijos sostinė, kuri tapti olimpinėmis žaidynių sostine ketino tapti ketvirtą kartą, pralaimėjo Stambului 45–49. 2016 m. vasaros olimpinės žaidynės bus surengtos Rio de Janeiro (Brazilija).

Brazilijoje vėl kilo riaušės

Brazilija (ELTA) – Brazilijai minint Nepriklausomybės dieną, šalyje kilo riaušės. 135 miestuose vyko demonstracijos, tačiau jose dalyvavo gerokai mažiau žmonių nei per masinius protestus prieš vyriausybę birželį. Sostinėje demonstrantai mėgino pralaužti policijos užtvaram prie stadiono. Pareigūnai panaudojo ašarines dujas ir demonstrantus užpuodė šunimis. Protestuotojai į policininkus svaidė akmenis. Pagrindinės į stadioną vedančios gatvės prilgo mūšio laukui. Vėliau policija ašarines dujas ir vandens patrankas panaudojo ne-

toli parlamento. Policijos duomenimis, sostinėje suimti 39 žmonės. Rio de Janeiro apie šimtas demonstrantų įsimaišė tarp karinio parado dalyvių. Policijai prieš juos panaudojus ašarines dujas, buvo priversti sprukti ir parado žiūrovai. Birželį masiniai protestai ištūmė Braziliją į gilią politinę krizę. Protestuotojai piktinosi, kad valstybė milijardines sumas investuoja į 2014 m. pasaulio futbolo čempionato infrastruktūros projektus, o švietimo sistema ir viešasis transportas yra paliekami likimo valiai.

ŠVENTADIENIS

Popiežius, prisidėjęs prie Lietuvos atgimimo Jono Pauliaus II dvasinės pamokos

Gediminas Mikelaitis

Rugsėjo 4–8 dienomis Lietuvoje buvo minimos palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinės kelionės į Lietuvą dvidešimtosios metinės. Lietuvoje popiežiaus vizitas buvo pagerbtas daugelyje renginių, kuriuos rengė Vilniaus arkivyskupija, Lietuvos Respublikos Seimas, Vilniaus miesto savivaldybė, Vilniaus universitetas ir įvairios nevyriausybinių organizacijų. Seime ir Vilniaus universitete pristatyta fotokronika „Nebijokite! Atverkite duris Kristui“, vyko konferencija „Minint Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dvidešimtmetį“. Vilniaus Kongresų rūmuose skambėjo kompozitoriaus Michal Lorenc kūrinys „Missa Magna Beatificationis“. Šv. Jonų bažnyčioje atidengta atminimo lenta, skirta popiežiaus Jono Pauliaus II susitikimui su akademine bendruomene. Daugelyje minėjimo renginių Vilniuje ir Kaune paskaitas skaitė daugiau nei dvidešimties knygų autorius, popiežiaus Jono Pauliaus II draugas ir biografas George Weigel, atvykęs iš JAV. Kauno arkivyskupijoje popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo metinės buvo paminėtos gegužės 5 d., švenčiant arkikatedros jubiliejų. Šioms progoms popiežius atsiuntė savo ypatingą pasiuntinį, Krokuvos arkivyskupą kardinolą Stanisław Dziwisz. Ilgametis Jono Pauliaus II asmeninis sekretorius padovanojo palaimintojo popiežiaus relikvijas.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, tuomet pats svariai padėjęs rengti Jono Pauliaus II kelionę, prisimindamas popiežiaus vizitą, teigė: „Jonas Paulius II buvo akivaizdus Dievo rūpesčio Lietuva ženklas. Jis – pirmasis popiežius, kuris aplankė Lietuvos žemę, šventasis, kuris savo žodžiu ir pavyzdžiu atėjo mus sustiprinti ir parodyti mums kelią“.

Iš tikrųjų Jonas Paulius II yra vadinamas pasaulio veidą pakeitusiu popiežiumi. „The New York Times“ Joną Paulių II pavadino geopolitiniu popiežiumi. Jį vedė nenuilstantis troškimas skleisti tikėjimą ir atnaujinti Bažnyčios veidą. Atsiprašymas už praeitį katalikų padarytas nuodėmes ir klaidas judėjų, kitų religijų ir tautų atžvilgiu buvo pirmas toks žingsnis Bažnyčios istorijoje.

Iš visų Jono Pauliaus II nuopelnų išskiriama neabejotina jo įtaką komunizmo sistemos žlugimui Vidurio bei Rytų Europoje ir Europos suvienijimui. Popiežiaus dėmesį Lietuva juto nuo pat jo pontifikato pradžios. Giminytės ryšiais su Lietuva susijusiam Jonui Pauliui II mūsų šalis nebuvo abstrakti geografinė teritorija. Tapęs popiežiumi, jis ne kartą išreiškė dėmesį ir palankumą mūsų šaliai, prie Jono Pauliaus II Vatikano sveikinimuose buvo pradėta vartoti lietuvių kalba. Jo parama „tylinčiai bažnyčiai“ Lietuvoje pasireiškė ne tik mūsų šven-

tųjų asmenybių iškėlimu, arkivyskupijų įsteigimu, vyskupų paskyrimu. Tie renginiai ir veiksmai priminė pasauliui sovietų okupuotą Lietuvą ir jos persekiojamus tikinčiuosius. Prof. Vytautas Landsbergis prisimena mūsų nepriklausomybės įtvirtinimo laikotarpiu jutęs tiesioginę ir netiesioginę Jono Pauliaus II paramą bei padaršinimą. Jo mąnymu, ir popiežiaus kelionė į Lietuvą buvo pasirinkta neatsitiktinai, bet kaip tik po sovietų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos.

Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Lietuvoje ir jo metu pasakytos kalbos išlieka neišdildomomis gairėmis, kaip keisti mūsų tautos veidą ir kurlink kreipti mūsų šalies ateitį. Verta atkreipti dėmesį, kaip popiežius Jonas Paulius II išklabinio komunizmo pamatus. Vienas jo neįtikėtinai paprastų ginklų buvo besąlygiškas melo atmetimas, melagingų teorijų ir gyvensenų demaskavimas. Kaip buvęs moralinės teologijos ir socialinės etikos profesorius jis savo enciklikose bei raštuose filosofškai ir teologiškai analizavo ateizmo klaidas, mėginant išstumti Dievą iš žmogaus gyvenimo. Drąsiai skelbdamas tiesą popiežius griovė melo imperiją ir komunistinę diktatūrą, kuri teisingumo ir lygybės vardan paniekino asmens, visuomenės laisvę ir orumą. Dar daugiau – popiežius Jonas Paulius II pažymėjo, kad tragiškoje XX a. istorijoje Dievo veikimas pasidarė matomas tarsi per komunizmo žlugimą. Popiežius nuolat kalbėjo apie pastangas nustelbti Dievo balsą istorijoje. Ir ne Dievo Apvaizda nuvertusi komunizmą, bet komunizmas, kaip sistema, žlugo dėl savo silpnumo, klaidų ir piktnaudžiavimų. Ir dabar aktuali popiežiaus Jono Pauliaus II Lietuvoje pabrėžta mintis apie tiesos ir teisingumo santykį. Todėl ypač svarbus Lietuvai popiežiaus išsakytas perspėjimas – demokratinėms santvarkoms gresiantis pavojus tapti tam tikra sistema taisyklių, nepakankamai išsąknijusių vertybėse. Tada teisinė valstybė nepastebi prieštaravimų tarp formalaus laisvės, žmogaus teisių pripažinimo ir daugybės konkrečių neteisynių.

Kita reikšminga popiežiaus Jono Pauliaus II pamoka Lietuvai ir visiems lietuviams – būtinybė atnaujinti Bažnyčios ryšį su kultūros pasauliu, išplėsti tikėjimo pokalbį su kultūra. Čia svarbu puoselėti mąstymo etiką, kuri „proto veiklai sukuria dvasinį klimatą, pasižymintį nuolankumu, nuoširdumu, drąsa, garbingumu, pasitikėjimu, atidumu kitiems, atvirumu Paslapčia“.

Pagaliau trečia popiežiaus Jono Pauliaus II Lietuvai palikta aktuali pamoka – gyvybės kultūros puoselėjimas ir kova prieš visas mirties kultūros apraiškas. Išeivijoje šią popie-

Nukelta į 11 psl.

DATOS ir SUKAKTYS

Rugsėjo antra savaitė

V. Eidukevičius. Autoportretas su skrybėle ir teptukais. Apie 1935.

Rugsėjo 9 d.

– 1891 m. gimė **Vladas Eidukevičius** – tapytojas (mirė 1941 m.).
– 1905 m. gimė **Vytautas Bacevičius** – kompozitorius, pianistas (mirė 1970 m.).
– 1919 m. Betygaloje gimė **Aleksandras Ferdinandas Bendoraitis** – kunigas, gydytojas epidemiologas, Brazilijos MA narys. 1925 m. apsigyveno Paryžiuje. 1945 m. Sorbonoje baigė medicinos, 1960 m. – teologijos studijas (įšventintas kunigu). 1961 m. pradėjo misionierišką veiklą Brazilijoje, tarp Amazonės valstijos indėnų. Nuo 1963 m. laivais (pavadintais „Lithuania“), kuriuose buvo įrengtos ligoninės, plaukiojo Amazonės baseino upėmis gydydamas vietinių gyventojus. Nuo 1985 m. gyveno Bolivijoje. Guayaramerine įsteigė polikliniką, motinos ir vaiko ligoninę, neturtingų vaikų mitybos centrą. A. F. Bendoraitis fotografavo, rinko etnografinius ir gamtos eksponatus, dalį jų padovanojo Guayaramerino džiunglių muziejui. (Mirė Guayaramerine 1998 m., palaidotas Guajara-Mirime, Brazilijoje).

Rugsėjo 10 d.

– 1928 m. gimė **Jean Vanier** – „Arkos“ bendruomenės, kurioje proto negalią turintys žmonės ir sveikieji gyvena kartu, įkūrėjas, vienas iš judėjimo „Šviesa ir Tikėjimas“ pradininkų.

Rugsėjo 11 d.

– 2001 m. rugsėjo 11 d. atakos: JAV dviem užgrobiams lėktuvams įsirežus į du iš Pasaulio prekybos centro dangoraižių New York bei dar vienam į Pentagono pastatą Washington žuvo beveik 3,000 žmonių.
– 1865 m. Varslavanoje, Jėkabpilio r., gimė **Janis Rainis** – latvių rašytojas, visuomenės veikėjas, lietuvių literatūros vertėjas į latvių kalbą. 1883 m. baigė Rygos gimnaziją. 1884–1888 m. studijavo teisę Peterburgo universitete. 1889–1891 m. dirbo Vilniaus apygardos teismo sekretoriumi. 1897 m. paskirtas advokatu Panevėžyje, dalyvavo socialdemokratų veikloje. Žandarų persekiojamas 1905 m. emigravo į Šveicariją. Ten gyvendamas parašė geriausius savo literatūros darbus. Latvijos Steigiamojo susirinkimo atstovas. Nuo 1920 m. LSDSP CK narys. I ir III Seimuose vadovavo socialdemokratų frakcijai. 1920 m. Dailės teatro, 1921–1925 m. Latvijos Nacionalinio teatro steigėjas ir direktorius. 1926–1928 m. švietimo ministras. Poezijai (rink., „Galas ir pradžia“) būdinga moderni poetinė kalba, romantiniai simboliai, filosofinės idėjos. Dramose vyrauja tautosakos siužetai, gėrio ir blogio, gyvybės ir mirties konfliktai („Pūsk, vėjeli!“, „Indulis ir Arija“, „Dauguva“, „Ugnis ir naktis“). (Mirė Jūrmaloje 1929 m.).

Rugsėjo 12 d.

– 2009 m. mirė **Norman Ernest Borlaug** – JAV žemės ūkio mokslų daktaras, Nobelio taikos premijos laureatas, Žaliosios revoliucijos pradininkas, naujų produktyvesnių ir ligoms atsparių javų veislių kūrėjas (gimė 1914 m.).

Rugsėjo 13 d.

– 1896 m. Kuršėnuose gimė **Stasys Raštikis** – Lietuvos kariuomenės vadas, generolas, krašto apsaugos ministras. Baigęs Zarasų progimnaziją, 1915 m. stojo savanorių į carinę Rusijos kariuomenę. Dalyvavo Pirmajame pasauliniame kare. Nuo 1919 m. Lietuvos kariuomenės savanoris, aktyviai dalyvavo kautynėse su lenkais ir bolševikais. 1929 m. baigė veterinariją Lietuvos un-te, 1932 m. – Vokietijos kariuomenės Generalinio štabo karo akademiją. Nuo 1934 m. pulkininkas, 1934–1940 m. Lietuvos kariuomenės vadas, divizijos generolas. 1938 m. ėjo krašto apsaugos ministro pareigas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. atvyko į JAV.

S. Raštikis.

1952–1955 m. pirmininkavo Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT) ir Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo (BALF) skyriams. Nuo 1955 m. dėstė JAV kariuomenės aukštojoje kalbų mokykloje, 1963–1968 m. profesorius. S. Raštikis parašė penkis karinius vadovėlius, atsiminimų knygas: „Kovose dėl Lietuvos“ (2 dalys), „Ivykiai ir žmonės“ (3 tomai), „Lietuvos likimo keliais“ (4 tomai). (Mirė Los Angeles 1985 m., 1993 m. perlaidotas Petrašiūnų kapinėse Kaune).

Rugsėjo 14 d.

– 1892 m. gimė **Steponas Kolupaila** – geodezininkas, hidrologas, technikos mokslų daktaras, Lietuvos upių hidrologijos pradininkas (mirė 1964 m.).

Rugsėjo 15 d.

– 1880 m. gimė **Pranas Domšaitis** – dailininkas, tapytojas ekspresionistas (mirė 1965 m.).

P. Domšaitis. Žvejų valty. 1935.

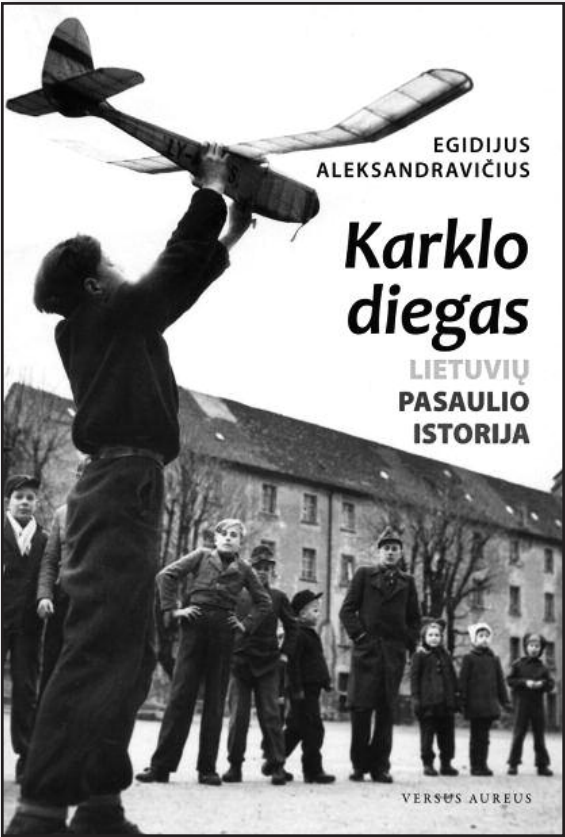
– 1954 m. mirė **Vladas Nagius-Nagevičius** – gydytojas, archeologas, Vytauto Didžiojo karo muziejaus įkūrėjas, generolas, visuomenės veikėjas (gimė 1880 m.).

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

2

PRATARMĖ

Ankstyvą 1938 metų rudenį nuo Hamburgo uosto žiburių tolstančio garlaivio *Monte Olivia* pirmosios klasės kajutėje, įrengtoje ties centrine laivo dalimi, jauna mergina apmąstė savo likimą, o kiek vėliau užrašė šiuos prisiminimus:

...čia tarp žmonėmis knibždančių salių, lyg Babelio bokšte kalbančių įvairiausiomis kalbomis, darėsi ne-jauku ir lyg sugautai Lietuvos girių paukštytei trošku. Ilgai negalėjau už-migti, nes tikrovė, kad jau plaukiu jū-romis į bekraštį okeaną netilpo gal-voje... Persekiojo bauginančios mintys, kuždėdamos, kad niekur taip gerai ne-rasi, kaip turėjai savo tėvynėj. Ramin-dama save galvojau, kad gal čia tik sapnas, kad pramerkusi akis aš vėl pa-sijusiu savųjų tarpe savame mielame Lietuvos kampelyje, kuris dar mieles-nis dabar pasidarė. Laivas lyg tyčiom smarkiau krustelėjo, sugriaudamas mano iliuzijas ir primindamas nepa-keičiamą tikrovę.

Mergina turėjo laivo bilietą į San Paulą, kur jos laukė pakankamai ge-rai išikūrusios sesers šeima. Ji tada net nežinojo, kokiomis baisiomis są-lygomis 1926–1929 metais laikinų gultų prigrūstuose laivų triumuose buvo plukdomi emigrantai į pietinį Naujojo Pasaulio pusrutulį. Ji taip pat nežinojo, kad artėja karas, kad jos ša-lis bus okupuota rusų ir kad niekada daugiau ji nebepamatys savo gimti-nės. Petronėlei Draugelytei, vėliau Brazilijoje tapusiai Vosyliene, likimo buvo lemta atsidurti it kokiamie lie-tuvių pasaulio centre: nei pragare, nei rojuje, nei kraštutiniame varge, nei palaimingame pasiturėjime, nei iš-tremtai iš istorijos, nei galinti ištiesti rankas į visa, kas brangaus buvo pa-likta gimtojo krašto erdvėje. Greičiau-

siai ji buvo tiesiog viduti-nis liudininkas šimtų tūkstančių lietuvių pa-saulio gyvenimų, kin-tančių laike, nykstančių savosios tautinės ben-druomenės atmintyje. Tikriausiai jai, kaip ir daugeliui kitų lietuvių emigrantų, ir jau skirtin-gomis kalbomis, garsiai arba mintyse kartojosi žo-džiai, turėję ypatingą reikšmę naujuose kra-stuose besikuriantiems lie-tuviams. Šiais žodžiais baigėsi moters prisimini-mai:

Mano siela, tapk vai-ku. Nesidomėk praeitimi, pašalink baimę ar nera-mią viltį dėl ateities, būk su Dievu dabarty.¹

...

Kai Alfonsas Eidintas rašė savo knygą „Lietuvių kolumbai“², dar niekas negalėjo įtarti, kad po ke-

lių dešimtmečių kitas istorikas kitoje pasaulio dalyje ir kita – ne lietuvių – kalba ims ir papasakos savo fantas-tišką versiją apie galimą jogailaitišką Kristupo Kolumbo kilmę. Tai padaręs amerikietis Manuel da Silva Rosa savo knygoje „Colon. La Historia Nunca Contada“ (2010)³ iškelia didžiojo jūreivio ir atradėjo kilmę iš Jogailos sūnaus Vladislovo Varniečio, kuris neva 1444 metais liko gyvas Lenkijos kariuomenės tragiškai pralaimėtame Varnos mūšyje su turkais. Autorius savo aiškinimu dar labiau išplečia Ko-lumbo „pasisavinimo“ ribas, lenkišką-lietuvišką šaknį įterpdamas tarp jau seniai žinomų ispanų, portugalų, žydų, škotų, graikų ir italų, kurie pa-staruoju metu bene sėkmingiausiai gynė savąją idėją.

Galima šią istoriografinę aplin-kybę vertinti kaip eilinį kuriozą, jų yra pakankamai gausu šiandieninėje humanistikoje. Tačiau gundo pati simbolinė šios legendos prasmė: lie-tuviai, kaip ir daugelis kitų – didelių ir mažų, garsių ir beveik pamirštų, istorinių ir naujai atsirandančių – tautų, yra amžinojo tautų krausty-mosi istorijos veikėjai. Viskas, kas su-siję su pasaulio tautų judrumu, liečia ir mus, lietuvius. Visiškai nesigili-nant į mokslines Manuel da Silva Rosa veikalo savybes, o tik priimant jo pasakojimą kaip eventualų praei-ties aiškinimą, gal net naujai atsiran-dančią legendą, reikia priimti iš jo kylantį vaizdinį, naują arba naujai nušviestą istorinį herojų, kaip lie-tuvių pasaulio ikoną. Lietuvių, šiandien išijaučiančių į labiausiai migruojan-čios Europos Sąjungos tautos vaid-menį, tapatybei ir kintančiai kolekty-vinei atminčiai šis istoriografinis fak-tas gali rodytis it žavi ir funkcionali metafora, gundanti orientuoti savo ta-patumo kompasą į reikiamas pasaulio ir istorijos erdves. Diasporinei tautai, kokia galime pavadinti lietuvius, iš-

sibarsčiusiai po plačius pasaulio plo-tus, gali visai būti priimtinas posa-kis: „Visi mes esame Kolumbo vai-kai... Ne tik Adomo ir Ievos anūkai...“

Dabartinis lietuvių išsisklaidymas po pasaulį jau keliolika metų krečia išdaigas mūsų tapatybei. Tie, kurie vienpusiškai neigiamai žiūri į patį emigracijos procesą ir per daug sau nekvaršina galvos dėl to, kas darosi ir dar ateityje darysis su tais jau emig-ravusiais, diagnozuoja išsivaikščio-jimą ir ties ta liūdna nuostata deda tašką. Kiti tyrinėtojai ir vertintojai laikosi lankstesnės ir tolerantiškes-nės pozicijos, priimdami, žinoma, be jokio džiaugsmo šiuos laisvės ir glo-balizacijos iššūkius kaip realybę, ku-rios pasekmės tūno neaiškumų mig-loje. Šiandienio lietuvių migravimo nereikia suvokti kaip kažkokio uni-kalaus posovietinio elgesio požymių. Juk ir XX a. trečiojo dešimtmečio ant-rojoje pusėje nepriklausomos šalies piliečiai tokiu plačiu srautu kėlėsi lai-mės ieškoti svetur, kad statistiškai (skaičiuojant išvykstančius 10 000 žmonių) lietuviai keliskart lenkė vi-sus kaimynus ir kitas Vakarų Euro-pos tautas. Iki galo niekas nežino visų giluminių šio proceso ypatybių ir ne-gali pasakyti, kuo ir kur viskas baig-sis. Bet kuriuo atveju, lietuvių dias-poros ribų ir masės išsiplėtimas ima kelti naujus uždavinius istorijos mokslui ir istorikams.

Per dvidešimt pokomunistinės Lietuvos laisvės metų savo gimtąjį kraštą paliko – tikėtina – kone pusė milijono žmonių iš prieš tai buvusių 3,5 milijono. Taip lietuviai vėl pasi-darė labiausiai migruojanti Europos Sąjungos tauta. Tačiau ši tikrovė kaž-kaip prasilenkia su kultivuojamos, vadovėlinės lietuvių atminties for-momis. Tautinio pasakojimo svar-biausias herojus po senovei yra ant Nemuno krantų per amžius tykiai gy-venanti etnolingvistinė, valstietiška, sėsli bendruomenė, kuri (istorijos va-dovėliai fragmentiškai primena) turi ir atskilusias išeivijos šakas – be di-

desnės reikšmės ir istorinio vaid-mens.

O jei pažvelgtume kitu kampu ki-tokiomis akimis ir imtume pastebėti, kad jau šimtmečius esame (kaip ir dauguma kitų istorinių tautų) klajojė, keliavę, kariavę, migravę, apsigyvenę keliuose kontinentuose? Gal pasaulis taps labiau savas, o tautinė stiprybė nebus taip stipriai pririšta išskirti-nai prie **trijų milijonų** savame kraš-te, bet leis ir diasporos lietuviams jaustis bendros šeimos vaikais, ku-riuos, visų pirma, vienija didysis is-torijos pasakojimas arba kultūrinė at-mintis? Gal kas nors pasakys: „Mūsų šiame pasaulyje yra šeši milijonai“? Tik reikia gebėti atpažinti, suran-kioti, suprasti, prisiminti ir siekti angliškai, ispaniškai, portugališkai, vokiškai šnekančiuosius lietuvius pa-sitikti kaip savuosius. Bent jau vaiz-duotėje. Juk tam tikra prasme kaip tauta esame ir vis labiau daromės bendros atminties bendruomenė, ku-rią skirtinguose kraštuose stiprina ar silpnina skirtingi dalykai. Ši nuostata tautos saviugdos programoje gali pa-pildyti mūsų išipareigojimą protėvių atminčiai. Mes, lietuviai, pirmiausia turime saugoti savo gimtosios žemės lizdą, tačiau negalime nuodėmingai užsidaryti šioje erdvėje ir užmiršti vi-sus kitus lietuvių pasaulio lietuvius. Juk globalizacijos sraute Lietuva irgi yra tik viena, nors ir svarbiausia, lie-tuvių pasaulio dalis. Niekad neišsite-kusios šiame žemės lopinėlyje tautos pasaulyje turi sutilpti ir viena, ir kita, ir *pažadėtoji žemė*, ir diasporos konti-nentai.

Bus daugiau

¹. Petronėlės Draugelytės-Vosylienės prisi-minimų rankraštis saugomas Brazilijos lietuvių so-dybos *Lituanica* archyve, o nuorašas – VDU Lietu-vių išeivijos institute.

². Eidintas, Alfonsas. *Lietuvių kolumbai*. Vilnius, 1993.

³. Silva Rosa, Manuel da. *Colon. La Historia Nunca Contada*. 2010.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti.
Apmokėjimas per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. **+370-616-93194**,
Rolandas

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Lietuvė Amerikoje: neteisinga sakyti, kad tai mėsainių šalis

INGA LIUTKEVIČIENĖ

Bendrauti su trisdešimtmete Justina Grumšlytė-Brazdžionis, gyvenančia Los Angeles, tikra atgaiva, ji neturi nė krislelio dažnokai aktoriams būdingo manieringumo. Apie viską – sprendimą palikti tėvynę, nuostabią California, tokį artimą, bet ir tolimą Hollywoodą, apsilankymą Maskvoje ir jos prabangiame rajone Rubliovkoje – pasakoja nuoširdžiai ir be jokios „pompos“.

– Juste, Šiaulių dramos teatre turėjai vaidmenų, dirbai mėgstamą darbą. Ar ilgai su savimi kovojai visą tai palikdama ir persikeldama gyventi į California?

– Prieš vienas Kalėdas, per premjerą, užsidegus salėje šviesoms, pamačiau savo mylimąjį salėje su puokšte gėlių. Su Arūnu draugavau jau nuo studijų laikų. Jo gyvenimas jau buvo sukurtas ten. Matydavomės tik per atostogas ir to pradėjo nebepakakti. Tąkart jis atskrido manęs neperspėjęs. Tada ir paklausė, ar negalėčiau persikelti gyventi pas jį į California. Tikra tiesa, kad su savo mylimuoju gerai visur. Jei jis gyventų Japonijoje, būčiau persikėlusi į Japoniją.

– Gimei 1983 metais, dar nelaisvoje Lietuvoje. Ką tipišką tiems laikams prisimeni, kas įstrigo tavo, vaiko galvoje?

– Mano tėvai – menininkai. Prisimenu, mama užkabindavo man per petį didelį krepšį su tuščiais stikliniais pieno ir kefyro buteliais. Su kiais vaikais bėgdavau jų priduoti į supirktuvę ir už tai gaudavau pinigėlių. Labai atsibosdavau stovėti eilėse. Prisimenu, kartą mano močiutė, kai stovėjome eilėje mėsos skyriuje, manęs paprašė: „Gal tu galėtum paverkt?“. Pradėjau dirbtinai verkti ir ją su verkiančiu vaiku praleido be eilės.

Jau tada pasireiškė mano aktoriniai gabumai (juokiasi). Namie dažnai vykdavo vakarėliai, man tekdavo bėgti į parduotuvę ir nupirkti tai, ko šiaip jau vaikams neparduoda. Su vaikais rinkdavome kapeikas, iškritusias pro groteles prie parduotuvės įėjimo, taip per dieną užsidirbdavome vienai ar net dviem porcijoms ledų.

– Ar nori pasakyti, kad vaikystė buvo sunki – „mediniai žaislai ir skudurinės onutės“?

– Gera buvo mano vaikystė – nebijojome nuklysti į kitą miesto galą, nebijojome transporto, nes mašinų gatvėse nebūdavo daug.

– Kur gi begali būti geresnė vieta aktoriui, jei ne Hollywoodo pašonėje, Los Angeles?

– (Ilgokai juokiasi). Hollywoodo ženklą matau pro langą kasdien. Vieną kartą kilo gaisras, labai išsigandau, kad jis sudegs. Netoli ir Lietuvių parapija. Man patinka rajonas, kuriame gyvenu, nes jis panašus į Vilnių – šalia daug kavinukių, gali išeiti pasivaikščioti mieste, kuriame visi vaivuoja.

Be pažinčių sunku ne tik Lietuvoje, Hollywoode – taip pat. Turi kalbėti arba pažįstami, arba dideli pinigai. Egzistuoja uždari žvaigždžių ratai. Jei nesi naudingas, kodėl jie tave turėtų į tą ratą priimti? Atrodo, Hollywoodas čia pat, bet ir labai toli.

Justina Grumšlytė-Brazdžionis.

Nuotr. iš asmeninio albumo

– Ar tai reiškia, kad niekada restorane sutikęs Hollywoodo žvaigždę, negalėsi pratęsti vakarėlio pas jį arba pas tave namuose, kaip neretai atsitinka Lietuvoje?

– Žvaigždės irgi vaikšto gatvėmis, bet juos sunku atpažinti. Jie, skirtingai negu Lietuvoje, nenori būti atpažinti. Jie mėgsta uždara gyvenimą – turi savo namus, paplūdimius. Ir patekti į klubus, kur jie lankosi, nėra paprasta. Žinoma, ten kur raudoni kilimai, filmavimai, atidarymai – juos pastebėsi, bet gatvėje kartais neįmanoma. Amerikoje pagal aprangą žmonės nesutinkami.

Kartą Bostone užsukome į vyriškų drabužių parduotuvę. Užėjo vyras, mūvėdamas pižamines kelnes, išsirinko kostiumą, kaklaraistį. Nešinas pirkiniais išėjo iš parduotuvės, sėdo į „Ferrari“ ir nudūmė. Man tuo Amerika ir žavi.

Turiu draugę lietuvę. Ji grimerė ir tiesiogine žodžio prasme prisiliečia prie daugelio žvaigždžių.

– Los Angeles veikia daugybė aktorių agentūrų, daug prodiuserių, vadybininkų, kurie ieško naujų talentų.

– Net nebeieško, nes patys ieškantieji darbo, pasiūlymų pas juos ateina. Ten tiek talentų! Labai talentingi muzikantai groja gatvėse, kavinėse, nes nemoka anglų kalbos. Konkurencija didelė, talentų – nors vežimu vežk. Todėl prodiuseriai ten per daug nevargsta, ieškodami talentų. Kreipiesi, pasakoji apie save, o prodiuseris dažnai į tave tik dirsteli – nesidomi, nei kaip atrodo scenoje, nei kaip judi, dainuoja ar nedainuoja. Įregistruoja. Ir lauk skambučio. Iš pradžių man buvo šokas. Privalai nuolat būti aktyvus – siūlytis, važinėti į atrankas, kurios būna įvairiausiose didžiulio miesto vietose. Niekam nesvarbu, kad važinai per visą miestą, stovėjai spūstyse. Turi pasirodyti laiku, gražiai atrodyti, puikiai mokėti tekstą, nustebinti ir sužavėti. Išvaizda taip pat kartais visai nieko nelemia – reikia tinkamo personažo, ne grožio. Buvo atvejų, kai filmuotis reklamoje buvo reikalingos tik rankos. Rinko rankas. Žinoma, jei pakliūni, tai tau ir moka, ir vertina už atliktą darbą.

– Ar tu Los Angeles nesijauti vieniša?

– Pastebėjau, kad man vis labiau patinka vienvietė. Būtent ten išmokau būti su savimi. To nemokėjau Lie-

tuvoje, nes visada šalia buvo žmonių, teatras, kunkuliavo personažų aistros, vipasitaikydavo visokių problemų. Dabar man viskas atrodo gero, kai paprasčiau. Pradžioje, gal kokį pusmetį, ilgėjausi Lietuvos, klausydavausi „Aktorių trio“ kompaktinės plokštelės, dainuodavau „Žalia, žalia, per visą dangų...“ ir verkdavau. Atrodė, kad manęs čia niekas nesuspranta. Juk amerikietis vis tiek nesuspranta, dėl ko verkiu. Bet tai buvo seniai, dabar ir čia atsirado artimų žmonių ir tų, kurie mane puikiai supranta. Mūsų, bendraminčių, vakarai, darosi vis linksmesni.

– Ar tu, gyvenanti Amerikoje, vis dar pritari pasakymui, kad Amerika yra svajonių šalis. Ar rožiniai akiniai nukrenta ir ten gyvenant?

– Jeigu ne Amerikoje, tai kur kitur tu GALI? Neteisingas įvaizdis, kad tai hamburgerių šalis. Už tą patį 10 dolerių gali valgyti kokybišką tailandietišką maistą. Amerikoje žavi žmonių įvairovė visomis prasmėmis ir ore tvyrantis laisvės pojūtis.

– Jus, paskutiniosios kartos emigrantus iš Lietuvos, Amerikoje vadina trečiabangiais.

– Man lietuvis yra lietuvis. Bangų stengiuosi nematyti. Gal labiau yra ne bangų, o kartų problema. Mano ir bendraminčių įkurto lietuviško teatro pavadinimas angliškai „Just Milin’ Around“. Kai kas pyko, kodėl ne kokia rūta ar mėta. O man atrodė normalu, juk gyvename kosmopolitiškoje aplinkoje. Šv. Kazimiero parapijoje, Los Angeles, įkūrėme poeto B. Brazdžionio kiemelį, (įkūrėjai ir idėjos autoriai – Gintaris Česiūnas, skulptorius, Sigitas Šniras, dailininkas, Amandas Ragauskas, Dalytė Lovett, Arūnas Brazdžionis ir aš), tada teko pajusti bangas. Beveik visi mes šioje komandoje esame trečiabangiai ar „bebangiai“, turėjom klausytis priekaištų, kam viso to reikia. Ir ar negalėtų poeto biustas būti iš bronzos, o ne paprasto akmens...

– Šiomet atostogauji Lietuvoje. Kaip dabar ji tau atrodo, visų vanojama už liūdnius veidus gatvėse?

– Gali įžvelgti tai, ką nori. Kur žmonės, ten nėra idealo. Gamtoje gali būti harmonija, bet ne žmonėse. Visur visko yra. Lietuvoje labiausiai trikd

tai, kad apie netoliese esantį tualetą pirmiausia sužinai iš kvapo, paskui tik jį pamatai. Viešuose tualetuose likę daugiausia sovietinio likučio – štai bobutė pati atplėšia ir paduoda tualetinio popieriaus lyg žinotų, kiek man jo reikės. Viena tualete sumokėjau du litus, einu, staiga girdžiu: „Sustok!“ . Sustojau lyg įbesta, net nežinau, ką galvoti. Ji paduoda man kvituką. Klausiu jos, kur jį dėti, o pati galvoju – gal kokia nauja sistema, skenuoti reikės? O ji: „Kur, kur, į kišenę įsidėk.“

– Kas dar įstrigo iš šios viešnagės Lietuvoje?

– Esu stebėtoja, todėl šikart man įstrigo štai kas... Skyniau vyšnias Biržuose. Staiga viena medžio šaka palinko į mane, net sutrikau. Nepažįstama moteris ją palenkė sakydama, kad taip man bus lengviau skinti uogas, nes jos tokios gardžios. Ir pasakė, kad Sibire, tremtyje, jie net vyšnių kauliukus trindavo ir juos valgydavo. Ji kalbėjo apie tai, kad vieni buvo prievarta ištremti į Rytus, kiti dabar savo noru traukiasi į Vakarus ir pridūrė: „Dar tokio karo nemačiau“.

– Ar pastebėjai esant dvi Lietuvas?

– Pastebėjau žmonių skirtumus. Vilniuje žmonės labiau atsipalaidavę. Daugiau judesio, studentija priduoja miestui energijos, tada ir vyresnio amžiaus žmonės priversti būti jaunatviškesni. Mažuose miesteliuose žmonės labiau susikaustę – lyg ko bijotų.

– Prieš atvažiuodama į Lietuvą, apsilankei Maskvoje ir garsiojoje Rubliovkoje. Kaip ten atsidūrei?

– Mano vyras baikeris, jis yra Los Angeles motociklų klubo „Big Gang MC“ prezidentas. Klubo filialai veikia Los Angeles, Londone, Maskvoje, Kaune, Novosibirske. Taip jau sutapo, kad „Big Gang MC“ penkmetį (MC prezidentas – Vigmantas Sinkevičius) nuspręsta surengti Maskvoje ir kartu pasveikinti Maskvos „Big Gang MC“ prezidentą Mišą gimimo dienos proga.

Maskvą buvau mačiusi tik filmuose. Labai laukiau šios kelionės, norėjau suprasti ir pati pamatyti tą didžiąją Maskvą. Renginį vedė pagrindiniai „Naša Raša“ aktoriai Sergejus Svetlakovas ir Michailas Galustianas. Ten knibždėte knibždėjo žvaigždžių. Vienas po kito pasirodė atlikejai Chris Norman, In-Grid, CrossroadZ, Discoteka Avariya, Gosha Kutcenko, Andrey Bandera. Jie šiltai bendravo su žiūrovais. Maskva parodė savo gražiąją rusiškąją veido pusę – juoduosius ikrus galėjome kabinti kad ir šaukštais. Kitą dieną buvome pakviesti į privatų vakarėlį Rubliovkoje. Vakarelis vyko valgant kaukazietišką plovą, garavo tikras rusiškas „samovaras“.

– Kokie prabangos dalykai labiausiai Rubliovkoje krito į akis?

– Tai buvo vien prabanga, bet žmonės, su kuriais bendravome, ypač šilti, draugiški ir žemiški. Kaip turistė to nebūčiau mačiusi. Žinoma, pavazinėję metro, pavaikščioję po miestą, pamatėme ir kitą Maskvos veidą. Didžiulius skirtumus. Bet žmonės visur pasirodė labai nuoširdūs. Nors mano rusų kalba neblizga, nes jos daugiausia esu išmokusi iš sovietinių

SOCIALINIAI PATARIMAI

Diplomai internete: apgaulė ar kitas būdas įsigyti išsilavinimą

Žiniasklaidoje mirgėte mirga skelbimų apie Internete veikiančius universitetus, akademijas ir kitas aukštojo mokslo įstaigas, siūlančias įsigyti išsvajotos specialybės diplomą nuotoliniu būdu, savarankiškai mokantis namuose. „Better Business Bureau“ bei kitos vartotojų teisių gynimo įstaigos atkreipia dėmesį, jog toli gražu ne visos mokymo įstaigos, besireklamujančios ir žadančios per trumpą laiką suteikti mokslinį laipsnį (bakalaurą, magistrą ir pan.) yra legaliai veikiančios bei būtinai suinteresuotos įvykdyti savo dažnai pernelyg patraukliai skambančius pažadus.

Žinoma, šiame informaciniame technologijų amžiuje nuotolinis mokymasis toli gražu nebėra stebuklas ir dauguma ilgai gyvuojančių bei puikią reputaciją turinčių universitetų siūlo kai kuriuos kursus Internete, įtraukdami juos į bendrą mokymo programą drauge su įprastais. Todėl negalima sakyti kad absoliučiai viskas, kas siūloma Internete, yra apgaulinga. Deja, kai kurios įstaigos, nors ir prisidengdamos skambiais vardais, iš tiesų išduoda diplomus, nevertus netgi popieriaus ant kurio jie atspausdinti ir iš tiesų nesuteikia savo kursų klausytojams jokių ypatingų žinių. Kitaip tariant – tampa (beverčių) diplomų pardavinėtojais, o ne švietimo/ugdymo misijos vykdytojais.

Be abejo, turint omenyje dabartinę ekonominę padėtį bei didėjantį žmonių susidomėjimą Interneto galimybėmis, nuotolinių kursų patrauklumą nuspėti nesunku. Jie iš tiesų dažnai yra pigesni, leidžia geriau planuoti savo laiką bei, su sąlyga jei yra organizuojami gerą reputaciją turinčio universiteto, gali būti puikus pakaitalas įprastiems kassavaitiniams susitikimams klasėje. Kita vertus, rimti universitetai paprastai niekuomet nesiūlo tokiu būdu baigti visos studijų programos ir leidžia pasirinkti tik kai kuriuos nuotolinius kursus, kaip alternatyvą įprastiems. Todėl reikėtų kritiškai vertinti tiek pasiūlymus per keletą mėnesių įgyti kvalifikaciją, kurią įprastu būdu studijuojantieji gauna per keletą metų, tiek – pažadus „garantuotai“ gauti specialybės diplomą.

„Better Business Bureau“ kol

kas vienareikšmiškai išpeikė keturis Interneto „universitetus“, aiškiai neturinčius reikiamos akreditacijos ir išduodančius beverčius diplomus (įskaitant medicinos daktaro bei buhalterio), paremtus beveik išimtinai „gyvenimiška patirtimi“, o ne rimtomis studijomis. Belfordo „universitetas“ bei „mokykla“ (www.BelfordHighschool.com ir www.BelfordUniversity.org) ir Jefferson High School Online bei Vencer High School Online (kurios abi priklauso vienai kompanijai ir siūlo praktiškai tokias pačias paslaugas) pateko į „juodąjį“ „Better Business Bureau“ sąrašą, tačiau yra toli gražu ne vienintelės, kurių derėtų vengti. Tad jei ieškote kursų Internete ir nesate linkę paaukoti savo laiko bei pinigų sukčiams, būtinai atkreipkite dėmesį į šiuos dalykus:

- Laikykites atokiau nuo nuotolinio mokymo „universitetų“, siūlančių mokslinį laipsnį ar specialisto kvalifikaciją įgyti labai greitai ir „garantuotai“, nepriklausomai nuo Jūsų įdėto darbo bei mokymosi rezultatų.

- Neprisidėkite su įstaigomis, išduodančiomis diplomus ne pagal mokymosi rezultatus, o priklausomai nuo „gyvenimiškos patirties“, kuri užskaitoma kaip dalis studijų kreditų.

- Jei Jums siūloma įsigyti „su nuolaida“ ne vieną, o iškart kelis mokslinius laipsnius ar diplomus ir studijų kaina nurodoma ne pagal kreditų skaičių, o iškart „už diplomą“, galite būti tikri, kad mokymo įstaiga – nerimta ir suinteresuota vien susirinkti pinigus iš lengvatiškių.

- Verta sunerimti, jei mokymo įstaigos adresas nurodomas tik kaip pašto dėžutė arba biuro numeris (ne pastatas). Prieš pasiryžtant studijuoti nuotoliniu būdu Internete, derėtų pasidomėti mokymo įstaigos akreditacija regioninėse tarybose. Norint tą atlikti Internete, geriausia naudoti JAV švietimo Departamento (U.S. Department of Education) svetainėje esančią akredituotų mokymo įstaigų duomenų bazę, adresu <http://ope.ed.gov/accreditation>.

Vaida Maleckaitė.

Pagal „Better Business Bureau“ informaciją

multiplikacinių fimukų, visgi mėginau kalbėti rusiškai. Ir mane suprato, svarbiausia – humoras ir mokėjimas į viską pažvelgti linksmai, rusų humoro jausmas tikrai puikus.

Justina Grumšlytė-Brazdžionis yra biržietė. Baigė Muzikos ir teatro akademiją. Kursas, kuriam vadovavo a. a. Vytautas Čibiras, buvo specialiai ruošiamas Šiaulių dramos teatrui. Baigę penkiese išvažiavo dirbti į Šiaulius. Šiaulių dramos teatre dirbo vieną sezoną. Paskutinis vaidmuo (Rūta Žarėnienė) spektaklyje „Jonas“ pagal Sauliaus Šaltenio pjesę.

J. Brazdžionis trumpo metražo filme apie emigrantus „Kalifornija“, sukurtame Los Angeles, vaidina Rūtą, emigranto žmoną. Filmas „Kalifor-

nija“ dalyvavo „Student Academy Awards“ konkurse, kur iš 300 filmų buvo atrinkta 20 geriausių, tarp jų ir „Kalifornija“. Finale filmas pateko į geriausiųjų šešetuką. Filmo režisierius ir scenarijaus autorius – Tomas Vengris, baigęs Amerikos filmų institutą. „Kalifornija“ – jo magistrinis darbas.

Aktorė filmuojasi reklamose, dirba su „Deluxe Digital Studios“, „Technicolor“ bei „DreamWorks“ studijomis. Su savo verslo partnere Dalyte Lovett įkūrė atvirukų bei suvenyrų bendrovę „Just Millin’Around“ (o tai išvertus iš anglų kalbos reiškia – 1. binzinėti, nieko ypatinga neveikti. 2. suktis ratu, malti idėjas.)

Delfi.lt

Jono Pauliaus II dvasinės pamokos

Atkelta iš 8 psl.

žiaus vieną pagrindinių minčių įvairiomis progomis kėlė a. a. kun. prof. Kęstutis Trimakas. Gyvybės kultūros šerdis yra gyvybės Evangelija, nes Kristus atnešė antgamtinį Dievo vaikų gyvenimą. „Suokalbį prieš kultūrą“ (siekimą legalizuoti abortus ar eutanaziją) sudaro dažnai egoistiniai žmonių norai, praktinis materializmas, „jautrumo Dievui ir žmogui nuosmukis“. Todėl nenyksta popiežiaus skelbti tikslai: skleisti krikščionišką

požiūrį į gyvybę, kaip Dievo dovaną ir į gyvenimą kaip galimybę ugdyti save ir tarnauti kitiems; siekti apsaugoti gyvybę; puoselėti gyvybės kultūrą, dvasinę atmosferą, kurioje svarbiausia vertybė yra gyvybė.

Šias popiežiaus Jono Pauliaus II pamokas Lietuvai turėtume dažniau prisiminti ir į jas atsigręžti, jei norime bręsti kaip laisvi, savarankiški bei atsakingi lietuviai ir piliečiai.

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete – www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užeiša, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Rūta Penkiūnas, gyvenanti Burke, VA, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnią paramą.

Genė Miglinienė, gyvenanti Chicago, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai ačiū už paramą.

Raminta A. Marchertienė, gyvenanti Lemont, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Ramūnas Vanagūnas, gyvenantis Winfield, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

Česlovas Žilionis, gyvenantis Palos Heights, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Halina Bagdonienė, gyvenanti Oak Lawn, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Pranešame, kad rugsėjo 13 d. turėjęs** įvykti moksleivių pašto ženklų ir vokų piešinių konkurso parodos, skirtos S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui, atidarymas Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre nukeliamas į **rugsėjo 20 d. 7 val. v.** Maloniai kviečiame visus atvykti. Kartu vyks ir Čikagos liuanistinės mokyklos mokinių paroda.

■ **Rugsėjo 15 d. 11 val. r. Palaimintojo** Jurgio Matulaičio Lietuvių Katalikų misija kviečia visas nepelno siekiančias organizacijas, kurioms rūpi savanoriškas darbas ir tarnystė, dalyvauti mūsų Bendruomenės Mišiose ir tarnysčių mugėje, kuri vyks PLC kiemelyje (14911 127th Street, Lemont, IL). Tai puiki proga pristatyti savo organizacijos veiklą (rodyti nuotraukas, plakatus, dalinti lankstinukus, teikti informaciją ir t. t.) bei pabendrauti su žmonėmis. Misija parūpins status. Taip pat prašome atsinešti savo mėgstamą desertą, vaisių ar užkandį, o misija pasirūpins kitomis vaisėmis. Stalai bus paruošti sekmadienį rytė, tad atvykite jau 9 v. r., kad iki 10:30 v. r. pasiruošimo darbai būtų baigti. Stalai bus pažymėti organizacijų ir tarnysčių vardais. Būtina užsiregistruoti iš anksto el. paštu: matulaitismission@gmail.com arba matulaitismission@sbcglobal.net.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje (PLC)

dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, kurioje rašoma apie partizanų Katliųų šeimą, pristatymas.

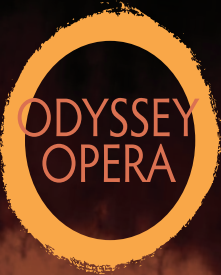
■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo** centro moterų klubas pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivašinti mielinais blynais. Savo apsilankymu paremsite lietuvišką kampelį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas. Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

■ **Lietuvių rašytojų draugija š. m. spalio** 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje rengia literatūrinę popietę „Pavasaris rudenį“. Programos vedėjas – poetas Linas Umbrasas. Po literatūrinės ir meninės programos bus vaitės. Visi kviečiami apsilankyti.

■ **Dėmesio! Priimami Lietuvių Fondo** stipendijų prašymai. Registruotis ir pildyti 2013 m. elektroninę stipendijų prašymo anketą, kurią rasite LF tinklalapyje: www.LietuviuFondas.org (skiltyje „stipendijos“), galite iki **spalio 10 d.**

BOSTON, MA

CELEBRATING WAGNER 200

WAGNER: RIENZI

A CONCERT PERFORMANCE MARKING THE DEBUT OF ODYSSEY OPERA

Richard Wagner
Rienzi, der Letzte der Tribunen

Sunday, September 15 | 3:00
Jordan Hall | 30 Gainsborough St.

Acts I-II — 3:00–5:30 [break]
Acts III-V — 7:30–10:00

TICKETS
\$75–\$200 online at odysseyopera.org
\$50–\$200 at the **Jordan Hall box office**

617-585-1260 | odysseyopera.org | Gil Rose, Artistic and General Director

Kristian Benedikt
Elisabete Matos
Margaret Jane Wray
Kristopher Irmiter
David Kravitz
Stephen Salters
Ethan Bremner
Robert Honeysucker
Kristen Watson
Frank Kelley

Odyssey Opera Orchestra and Chorus
Conductor, Gil Rose

Ir vėl susirinkome mokytis lietuviškai

Karštą rugsėjo 7-osios šeštadienį, po smagių vasaros atostogų Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, įsikūrusioje Maironio liuanistinėje mokykloje vėl rinkosi vaikai ir mokytojai. Maironio liuanistinė mokykla jau daugiau nei 50 metų sukviečia didžiulį būrį moksleivių mokytis lietuvių kalbos ir literatūros, pažinti Lietuvą, jos istoriją, geografiją, tautosaką, tautodailę. **Dainos Čyvienės nuotr. – Naujųjų mokslo metų pradžia Maironio liuanistinėje mokykloje Lemonte.**

Lietuvos Vyčių organizcija „Draugui“ atsiuntė dosnią 250 dol. auką už veiklos ir nuolatinį straipsnių ir nuotraukų spausdinimą, linki ir toliau gražaus bendradarbiavimo.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Rugsėjo 21 d., šeštadienį, 2 val. p. p. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus (6500 S. Pulaski Rd.) Knygos klubas kviečia į susitikimą su Jonu Armonu, kuris pristatys savo knygą „How I Became A Comrade—An American Growing Up In Siberian Exile“.

„Su savo sūnumi jūs jau praleidote pakankamai laiko“ pasakė sovietų saugumietis prieš areštuodamas Barborą Armonas už „šnipinėjimą Amerikai“.

Antrojo pasaulinio karo metais Jonas Armonas buvo dar kūdikis ir liko su savo motina Lietuvoje, kuri laukė išvykimo vizos į JAV. Deja, 1948 metais, masinių deportacijų metu abu buvo ištremti į Sibirą. Kai Jono mama, Barbora Armonas buvo nuteista 25 metams sunkiųjų darbų, Jonas tapo „našlaičiu“. Jonas tarnavo vaikų-kareivių sovietų tankų divizijoje Mongolijoje, studijavo sovietiniame universitete.

1959 m. Nikitai Chruščiovui lankantis Amerikoje, Jono sesuo Donna išgavo sovietų vadovo pažadą išleisti į JAV jos brolį Joną ir mamą Barborą Armonas. Jonas atvyko į JAV būdamas 20 metų ir pradėjo naują gyvenimą demokratinėje sistemoje.

Tai neišgalvota istorija apie išlikimą, prisitaikymą ir, galiausiai, tiesos pergalę.

ANNA: GOING TO AMERICA

Rugsėjo 17 d., antradienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus (6500 S. Pulaski Rd.) Knygos klubas kviečia į susitikimą su Deanna J. Dragunas Bennett, kuri pristatys savo romaną „Anna: Going to America“.

Deanna J. (Dragunas) Bennett seneliai – imigrantai iš Lietuvos, gyveno Waukegan apylinkėse, IL, netoli Šv. Baltramiejaus bažnyčios. Ten užaugo ir autorė. Knygą įkvėpė parašyti autorės senelės imigracijos istorija. Tai pirmoji trilogijos knyga. Renginyje vyks anglų kalba.

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.
kviečiame į popietę su
DRAUGU
Willowbrook pokylių salėje.

Lietuviškų dainų programą atliks Povilas Strolia (pitaras gitara). Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Pokylio bilietus prašome užsakyti DRAUGO administracijos tel.: 773-585-9500.

Lauksime mūsų skaitytojų, jų draugų ir šeimos narių, taip pat kviečiame lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti. Bus malonu pamatyti gerai pažįstamus ir visiškai naujus veidus!